

AUJASIS

YIT

SKANSENA

TURINYS

04	IŽANGOS ŽODIS		
06	„NAUJOJO SKANSENO“ ATEITIS		
11	GYVENIMAS „NAUJOJO SKANSENO“ RITMU	„Naująjį Skanseną“ kūręs A. Kaušpėdas – apie įkvėpimo paieškas ir unikalų Šnipiškių fenomeną	12
		Apie „Naujojo Skanseno“ sėkmės priežastis – iš kvartalo projekto vadovo lūpų: „papildomos motyvacijos suteikia gyventojų atsiliepimai“	16
		Pokalbis su bendruomenės pirmininku: „Naujojo Skanseno“ pasididžiavimas – stipri bendruomenė	20
		Nauja daugiabučių kiemų era: nebe pilkos erdvės automobiliams, o terpė bendruomeniškumui	24
29	SKONIŲ IR PRAMOGŲ GAUSA APLINK „NAUJĄJĮ SKANSENĄ“	Vilniaus geologinė praeitis – kaip ant delno: kuo ypatingas šalia „Naujojo Skanseno“ planuojamas „Mamuto parkas“?	30
		Šnipiškių skoniai ir veiklos: ką išmėginti ir paragauti?	36
		Japoniškas sodas – unikali vieta mieste: kuo jis ypatingas ir vertingas?	39
		Kai viskas po ranka: kasdieniai patogumai aplink „Naująjį Skanseną“	42
		Kai vanduo kalba: kaip krioklio šniokštimas veikia mūsų emocinę savijautą	45
		Neries senvagė – kokias istorines paslaptis slepia gamtos oazė Šnipiškių pašonėje?	48
51	SIEKiantiems JAUKIŲ NAMŲ	Interjero mados: verta vaikytis, ar geriau rinktis klasikinius sprendimus?	52
		Kokį interjerą dažniausiai renkasi lietuviai? Specialistė atskleidė, kad žvalgomasi į praėjusius dešimtmečius	54
		Dizainerės patarimai darbo vietos įsirengimui: įmanoma net mažiausioje erdvėje	58
		Augalai balkonuose – nuo gėlių ir krūmų iki prieskonių bei daržovių: ko nepamiršti formuojant savąją gamtos oazę?	60
		Kelionių suvenyrai namuose: ką parsivežti ir pritaikyti namuose, kad nesugadintume interjero	64
67	LAIKAS VAIKŲ SVAJONIŲ ĮGYVENDINIMUI	Psichologė apie augintinį namuose: svarbiausia pasverti ar užteks meilės ir rūpesčio	68
		Erdvė vaikų tobulėjimui – būreliai: ką užklasinės veiklos suteikia mažiesiems?	71

Vilnius nuolat keičiasi – kaip ir jo gyventojai, kurie šiuose pokyčiuose palieka savas žymes. Kartais tai – nauji pastatai, kartais – išsaugotos senos detalės, o dažniausiai – gyvybės kupini kasdienybės momentai, gimstantys ten, kur miesto ritmas susilieja su asmeninėmis istorijomis.

Šnipiškės – viena iš tų vietų, kur miesto kaita ypač ryški. Čia senoji urbanistinė struktūra susitinka su naujais gyvenimo būdais, o vietos tapatybė – su drąsiomis ateities vizijomis. Būtent čia gimsta „Naujasis Skansenas“ – šiuolaikiškas, jaukus ir bendruomeniškas rajonas, puoselėjantis gyvenimo kokybę, žalumą ir miesto artumą.

Čia gyvenantis miestietis renkasi ne tik būstą, bet ir gyvenimo stilių: aktyvų, tvarų, įtraukiantį, vakarais leidžiasi pasivaikščioti Senvagės takais, savaitgaliais susitinka su kaimynais išpuoselėtuose kiemuose ar tyrinėja naujas vietas, o kasdienybėje – tiesiog gyvena taip, kad kiekviena diena taptų dar viena miesto istorijos dalimi.

Šiame žurnalo numeryje kviečiame atrasti vietas, patirtis bei dizaino sprendimus, kurie kuria „Naujojo Skanseno“ dvasią. Tai – jūsų aplinka, jūsų kaimynystė, jūsų Vilnius. Kviečiame skaityti ir įsikvėpti – tiek namams, tiek kasdienai.

Projekto
„Naujasis Skansenas“
vadovas Jurij Butiajev

„Naujojo Skanseno“ projekto vadovai **Ainis Baronas** ir **Jurij Butiajev**

Kaip „Naujasis Skansenas“ vystysis ateityje?

Vienas geidžiamiausių Vilniaus kvartalų – „Naujasis Skansenas“ – toliau auga ir keičia Šnipiškių veidą. Nuo buvusios sandėlių ir garažų teritorijos iki šiuolaikiško, architektūriškai išskirtinio daugiabučių rajono – tai transformacijos pavyzdys, kuriuo šiandien gali džiaugtis ne tik jo gyventojai, bet ir visas miestas.

Kvartale plėtros darbai dar tikrai nesi-
baigia – artimiausiais metais čia bus įgy-
vendinti keli papildomi vystymo etapai. Planuojama, kad paskutiniai pastatai bus pastatyti iki 2028 metų. Bendra projekto teritorija siekia apie 4 hektarus – iš jų 3,4 ha skirta gyvenamajai statybai, o likusi dalis – verslo centrams. Taip pat toliau bus formuojama mišri, miesto centrui būdinga struktūra, kurioje dera gyvenimo ir darbo erdvės.

Vienas iš išskirtinių kvartalo bruožų – ir toliau puoselėjama architektūrinė įvairovė. Kiekviename vystymo etape kuriama savita stilistika – nuo santūrios klasikos iki drąsesnių šiuolaikinių sprendimų, leidžiančių kvartalui išlikti vizualiai įdomiam ir dinamiškam.

Pavyzdžiui, sklype Linkmenų g. 15 jau įgyvendintas santūresnis, klasikinis architektūros stilius, o Linkmenų g. 13 plėtojami pastatai stebina modernesniais tūriniais sprendimais, spalvų palete ir netikėtomis detalėmis. Tokia architektūrinė dermė kuria unikalų kvartalo charakterį ir pabrėžia jo šiuolaikiškumą. Artimiausiuose etapuose planuojama tęsti šį požiūrį, ieškant sprendimų, kurie ne tik atitiktų estetikos reikalavimus, bet ir kurtų pridėtinę vertę gyvenimo kokybei.

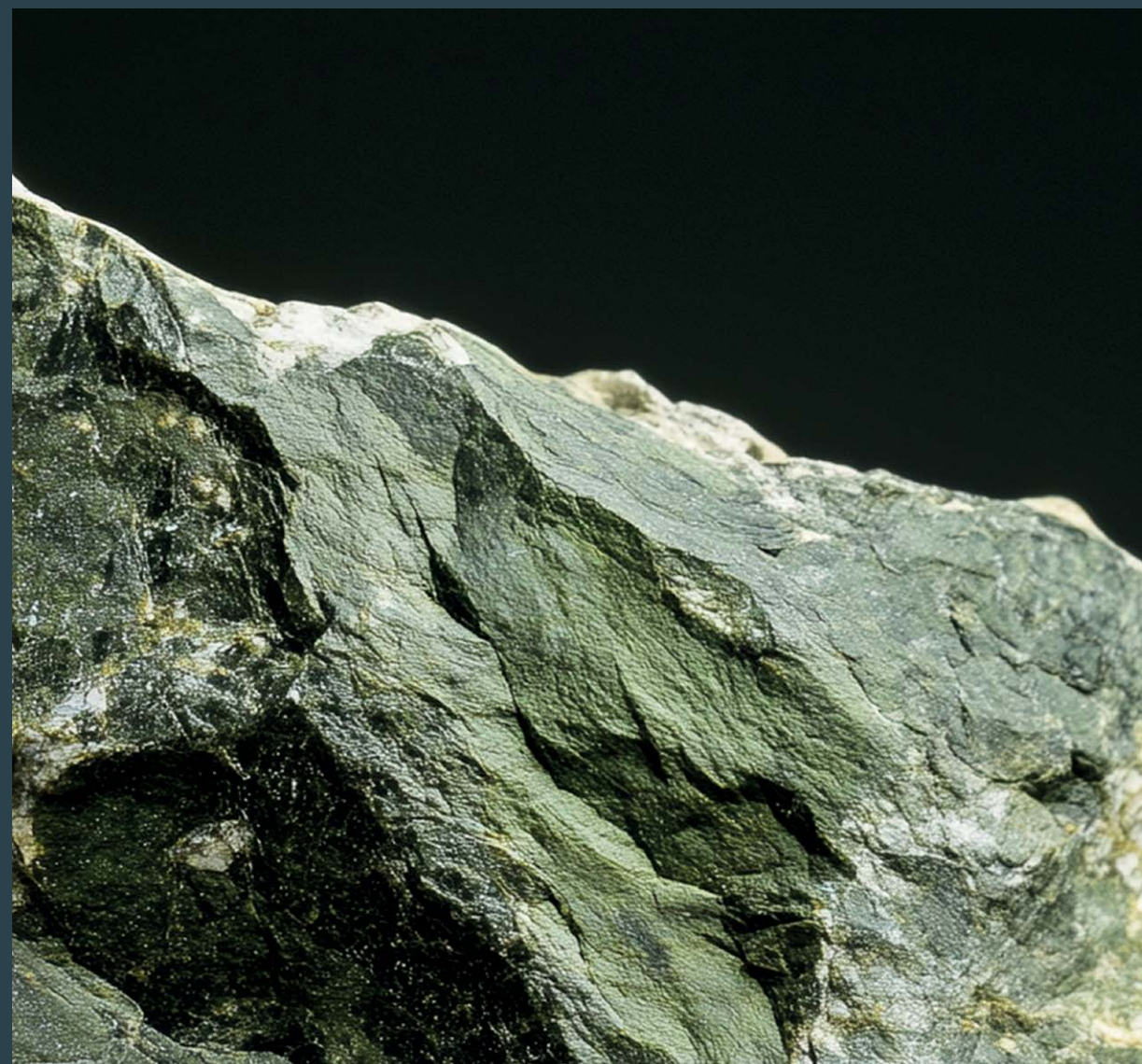
„Naujasis Skansenas“ išlieka viena patraukliausių vietų gyvenimui sostinėje – ne tik dėl patogios lokacijos ar išvystytos infrastruktūros, bet ir dėl kryptingos plėtros, kuri kuriama galvojant apie ilgalaikį patogumą. Čia planuojama ne tik pastatų statyba, bet ir visa juos supanti aplinka.

Daug dėmesio ateityje sulauks viešosios erdvės – planuojamos naujos žaliųjų zonų jungtys, patogesni dviračių ir pėsčiųjų takai, papildomi bendruomenės traukos taškai. „Naujojo Skanseno“ vizija – ne tik pastatyti modernius daugiabučius, bet ir sukurti pilnavertę, miesto gyvenimo aplinką, kurioje viskas, ko reikia kasdienai, yra pasiekama ranka. Būtent šis požiūris į ilgalaikę plėtrą leidžia tikėtis, kad artimiausiais metais kvartalas taps ne tik geidžiamiausia vieta gyventi, bet ir vienu kokybiškiausių urbanistinių pavyzdžių visame Vilniuje.

Augant bendruomenei, stiprėja ir gyventojų tarpusavio ryšiai – kvartale vyksta įvairios kaimynų iniciatyvos, renginiai, stiprinantys bendruomeniškumo jausmą. Toks socialinis audinys yra neatsiejama patrauklaus kvartalo dalis – čia ne tik statomi namai, bet ir kuriama vieta, kurioje norisi gyventi, augti ir kurti.

01

Gyvenimas
„Naujojo Skanseno“
ritmu

„Naująjį Skanseną“ kūręs A. Kaušpėdas – apie įkvėpimo paieškas ir unikalų Šnipiškių fenomeną

Daugelis prieš 15 metų negalėjo įsivaizduoti, kaip dabar atrodo iki šiol besikeičiančios Šnipiškės. Dabar aiškiai matoma, kad šiame rajone kuriama vis daugiau kokybiškų viešųjų erdvių, restoranų, tiesiami dviračių ir pėsčiųjų takai, tačiau tuo pačiu saugoma ir istorija. „Naujojo Skanseno“ architektas Algirdas Kaušpėdas teigia, kad nauja ir sena turi sugyventi, ir atskleidžia, jog šiam projektui jį įkvėpė ir unikalūs Šnipiškių fenomenas.

Pradėkime nuo pačios Šnipiškių istorijos ir medinės Vilniaus praeities. Kaip pastaroji susijungia su sovietmečio reliktais ir šiuolaikine architektūra?

Rasti Šnipiškėse jas jungiančias gijas ar idėjas – nelengvas uždavinys. O ieškant tokios margos architektūros priežasčių, būtina pažvelgti į šio rajono istoriją. Šnipiškių pavadinimas kildinamas iš turtingo pirklio Povilo Šnipio pavardės, kuris šiose vietovėse, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto jam padovanotuose dideliuose žemės plotuose, turėjo dvarą.

Ilgą laiką šios teritorijos net nebuvo miesto dalis, kol 1536 m., siekiant palengvinti susisiekimą su Vilniumi, Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Žygimanto Senojo įsakymu per Neries upę buvo pastatytas medinis tiltas. Šalia jo pradėjo kurtis Šnipiškių priemiestis, kurį tuomet buvo galima apibūdinti kaip medinį kaimą.

Ilgainiui kilo ir mūriniai pastatai, aplink dabartinę Kalvarijų gatvę kūrėsi amatininkai. Dėl tankaus mažaaukščio užstatymo sovietmečiu Šnipiškių teritorija nuo Linkmenų iki Rinktinės gatvių buvo plėtojama gana chaotiškai. Galiausiai tai virto marga miesto architektūra, kurioje matomas ir senasis, ir naujasis Vilnius.

Ką dar apie Vilniaus identitetą atskleidžia šis margas architektūros stilių mišinys?

Nežinau, ar „Naujojo Skanseno“ gyventojams žinomas neformalus Šnipiškių pavadinimas – Šanchajus. Apie įvairius rajono gyventojus ir jų namus labai nuotaikingai pasakojama kino režisierės Jūratės Samulionytės 2010 m. Šnipiškėse sukurtame dokumentiniame filme „Šanxai banzai“, kurį labai rekomenduoju pažiūrėti.

Filme ne tik aiškinamasi rajono pavadinimo kilmė, bet ir atskleidžiamas paradoksalus unikalios daugiatautės kaimo bendruomenės egzistavimas miesto centre. Tuomet Šnipiškės pradėjo keisti prestižinis dangoraižių rajonas, kurio širdis – prekybos ir verslo centras „Europa“, ir niekas nežinojo rajono gyventojų laukiančios ateities.

Kokia ateitis laukia Šnipiškių ir senųjų jos pastatų? Ar šis rajonas gali išlaikyti savo architektūrinį charakterį?

Dabar aišku, kad vertingiausia medinės architektūros paveldo dalis bus išsaugota ir pritaikyta šiuolaikiniams poreikiams. Taip elgiamasi, nes įvairovę reikia saugoti, ji ir yra Vilniaus identiteto pagrindas. Tačiau įvairovė tuo pačiu neturėtų tapti betvarke, būtina rasti kaip viską susieti į darnią visumą, tam gali pasitarnauti visa integruojanti miesto aplinkos kokybė. Kitaip sakant, svarbu, kad šalia esantys dvidešimties aukštų dangoraižis ir dviejų aukštų medinukas nebūtų priešai, o vienas kitą papildytų, sukurtų žavingą kontrastą tarp seno ir naujo.

Jūsų manymu, tokia skirtingų architektūrinių laikotarpių sąveika kuria harmoniją?

Pernelyg „teisinga“ ir homogeniška miesto aplinka – nuobodi, todėl dabar jau retai kas susižavi tipiniais sovietmečio laikų miegamaisiais kvartalais. Miestas turi būti gyvas ir įdomus, o Šnipiškės gali būti nepa-kartojamos savo stilių sumaištimi.

Žiūrint į ateitį, ar Šnipiškės taps steriliu kvartalu ir praras savo unikalų charakterį?

Nemanau, kad taip nutiks. Kadangi Šnipiškės – Vilniaus centre, o žemės kaina čia aukšta ir dar gerokai didės ateityje, tai įpareigoja šį rajoną plėtoti atsakingai ir kokybiškai. Žinoma, reiks ne vieno dešimtmečio, kol besikeičianti teritorija taps darnaus miesto audinio dalimi, bet skubėti nebūtina. Laikas kaip tik visada atneša daugiau įvairovės ir padeda kurti unikalų charakterį.

Kaip „Naujasis Skansenas“ įsipaišo į bendrą architektūrinį Šnipiškių paveikslą?

Puikiai! Šis kvartalas – šiuolaikiška jo bendruomenės gyvenimo vieta ir tuo pačiu atvira vilniečiams miesto dalis. Jis turi ne tik savo individualų charakterį, bet ir integralų sugyvenimo su Šnipiškėmis būdą.

Žvelgiant į šiuos privalumus, galbūt šis projektas gali tapti pavyzdžiu, kaip modernią architektūrą organiškai įterpti į istorinį kontekstą?

Žinoma. Ne veltui 2024 metais konkurse „Už darnią plėtrą“, kurį paskelbė Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacija ir Darnios plėtros akademija, „Naujasis Skansenas“ buvo pripažintas geriausiu metų nekilnojamojo turto gyvenamosios kategorijos projektu Lietuvoje.

Pabaigai, kaip projektuojant „Naująjį Skanseną“ sekėsi siekti šio organiškumo, sugyvenimo su supančia aplinka?

Kiekvieną kartą įkvėpimo reikia ieškoti projektuojamo objekto aplinkoje. Todėl per kvartalą vingiuojanti „žalioji rėva“ atsirado norint pratęsti Neries senvagių temą, „Naujajame Skansene“ atkartoti Šnipiškėms būdingi žaismingi fasadai. Man patinka, kad šiame rajone – daug architektūrinio „rokenrolo“, jame galima kurti drąsius projektus.

Aišku, yra ir naujų, XXI amžiaus idėjų, pavyzdžiui, visą kvartalą juosiantis raudonas bėgimo takas. Toks susijungiantis organiškumas ir originalumas suteikia „Naujojo Skanseno“ gyventojams galimybę oriai tarti „Čia mano namai!“.

Apie „Naujojo Skanseno“ sėkmės priežastis – iš kvartalo projekto vadovo lūpų: „papildomos motyvacijos suteikia gyventojų atsiliepimai“

„Naujojo Skanseno“ kvartalas yra vienas populiariausių gyvenamųjų projektų sostinėje, kuriame dalis gyventojų įsigyja jau ne po pirmą būstą. Pirkėjų pasitikėjimas nėra atsitiktinumas, o nuoseklių pastangų rezultatas, padėjęs išvystyti šiuolaikinio miesto žmogaus poreikius atitinkantį kvartalą, kuriame dera kokybė, komfortas ir tvarumas. Šiam tikslui jau ne vienerius metus savo patirtį, kompetencijas ir energiją dedikuoja „Naujojo Skanseno“ projekto vadovas Jurij Butiajev su komanda.

Pasikalbėjime su juo.

Jurij, daugelis vilniečių „Naująjį Skanseną“ žino kaip modernų gyvenamųjų namų kvartalą – daugėja čia įsikūrusių ir apie tai pasvarstančių. Kiti paprasčiausiai praeidami pro šalį atkreipia dėmesį į unikalų jo išplanavimą. Tačiau jums ir jūsų komandai tai yra projektas, apie kurį galvodami, pradedate ir užbaigiate beveik kiekvieną dieną. Papasakokite, ko reikia, kad tokie sėkmingi kvartalai iš idėjos virstų realybe?

O kokie tie iššūkiai? Gal galėtum išskirti pagrindinius? Kas lieka anapus gražių projekto vizualizacijų?

Kas šiuos siekius padeda suderinti jūsų komandai? Kokius sprendimus ar priemones pasitelkiate tam, kad darbai vyktų sklandžiai ir būtų užtikrinta būsto pirkėjų lūkesčius atitinkanti kokybė?

Iš tiesų praeinantiems ar pravažiuojantiems pro šalį galbūt atrodo, kad kvartalas plečiasi ir nauji namai jame iškyla tiesiog savaime. Tačiau tam, kad darbai vyktų sklandžiai, o projektas atitiktų „YIT Lietuva“ keliamą kokybės kartelę reikia įdėti ištis nemažai pastangų. Kiekviename etape – nuo planavimo ir projekto rengimo, dokumentacijos ruošimo iki darbų statybų aikštelėje – reikalingas aukščiausių standartų laikymasis, sklandi komunikacija tarp skirtingų projekto dalyvių, griežta kokybės kontrolė.

Mūsų bendrovė turi ištis didelę patirtį ir įdirbį įgyvendinant įvairius NT projektus, reikiamas technologijas, tam tikras standartizuotas procedūras, kurios užtikrina darbų efektyvumą ir kokybę. Tačiau, kaip ir kiekviename darbe, žinoma, kyla įvairių iššūkių, nuo kurių sklandaus įveikimo priklauso projekto sėkmė.

Be abejo, būsto pirkėjai ir kvartalo gyventojai nemato daug ko – viso planavimo proceso, logistikos, kasdinių darbų organizavimo. Principai, kuriais vystydama savo projektus vadovaujasi „YIT Lietuva“ – tokie kaip tvarumas ar 15 minučių miesto koncepciją atitinkanti plėtra – materializuojasi mažais žingsneliais, kurių kiekvienas yra svarbus. Sakyčiau, patys didžiausi iššūkiai yra susiję su planavimu ir siekiu, kad visi darbai būtų atlikti laiku. Be laiko ar biudžeto apribojimų pastatyti gerai turbūt galėtų daugelis, bet tikrasis menas yra vystyti projektus ne tik kokybiškai, bet ir efektyviai.

Mano manymu, visų pirma, yra svarbu stipri komanda, o taip pat projekto vystytojo organizacinė kultūra, kurioje prioritetai teikiami nuolatiniam tobulėjimui, pažangių metodų taikymui, siekiui standartizuoti gerąsias praktikas ir eliminuoti ydingas. Tai sukuria pagrindą sėkmingam projektų įgyvendinimui.

Kalbant apie konkrečias priemones, šiandien, žinoma, yra nepamainomi skaitmeninės statybos ir 3D modeliavimo sprendimai. Taikant BIM (angl. building information modeling) priemones gerokai sumažinama klaidų tikimybė, užtikrinamas sklandus skirtingų projekto dalyvių bendradarbiavimas, geriau kontroliuojami kokybės, biudžeto ir laiko parametrai.

Galiausiai, ne mažiau svarbu ir tai, kad visa prie „Naujojo Skanseno“ dirbanti komanda – bent jau man susidaro toks įspūdis – nuoširdžiai tiki šio projekto kuriama verte miestui ir jo gyventojams. Dirbame su tokio garsaus ir pripažinimą pelniusio architektų kaip Algirdas Kaušpėdas projektais, naudojame pa-

Turbūt motyvuoja ir projekto pelnyti apdovanojimai? Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros agentūros (LNTPA) organizuotose apdovanojimuose „Už darnią plėtrą“ „Naujasis Skansenas“ pernai įvertintas geriausio gyvenamosios paskirties projekto kategorijoje. Projektą įvertino ne tik profesionalų komisija, bet ir publika, „Naujajam Skanseniui“ skyrusi daugiausiai balsų. Ar tikėjotės tokio įvertinimo? Kas jį nulėmė?

Geriausias jos patvirtinimas turbūt yra tai, kad pirkėjai nevengia įsigyti būstų dar tik statomuose kvartalo namuose, o esami gyventojai rekomenduoja projektą savo draugams ir artimiesiems? Be to, dalis „Naujojo Skanseno“ gyventojų įsikelia jau į ne pirmus savo namus kvartale, čia ieško erdvesnio būsto pagausėjus šeimai. Ką tai pasako apie projektą?

Belieka palinkėti jūsų komandai sėkmės! Dėkojame už pokalbį.

žangias, tvarumą didinančias medžiagas, statome namus, kuriuose būtų iš tiesų patogų gyventi, o tai, žinoma, suteikia papildomos motyvacijos. Galiausiai pats projekto mastelis, transformuojama didžiulė miesto teritorija, kiekvienam ambicingam ir tobulėti siekiančiam mūsų srities specialistui suteikia patrauklias galimybes realizuoti ir stiprinti savo kompetencijas bei skatina pasistengti.

Dirbame ne dėl apdovanojimų, bet sulaukti įvertinimo, žinoma, visuomet malonu. Negalėčiau sakyti, kad apdovanojimas buvo visai netikėtas, nes „Naujasis Skansenas“ dėl savo būstų kokybės, išskirtinių rekreacinių ir bendruomenei skirtų erdvių, apželdinimo sprendimų yra vertinamas jau ne vienerius metus. Girdime būsto pirkėjų atsiliepimus, matome teigiamą rinkos reakciją į kiekvieno naujo etapo pradžią.

Manau, kad labiausiai prie apdovanojimo prisidėjo pati kvartalo koncepcija, kurioje siekiama privačių ir viešųjų erdvių sinergijos, didelis dėmesys skiriamas gyventojų poilsiui ir jam skirtoms erdvėms. Kvartalas originaliu būdu apjungiamas su aplinkinėmis miesto teritorijomis, tačiau tuo pačiu užtikrina gyventojų privatumą ir ramybę. Turbūt įtakos turėjo ir tvarios plėtros principų taikymas, tam tinkamų medžiagų bei inžinerinių sprendimų pasirinkimas. Nors šie aspektai galbūt ir nėra tokie pastebimi iš šalies, tačiau neabejotinai prisideda prie gyventojų gerovės.

Tai yra įrodymas, kad patogi lokacija, kokybė, aukštą energinį efektyvumą užtikrinantys sprendimai, gyventojų poilsiui pritaikyta infrastruktūra leidžia žmonėms atrasti ir susikurti namus, iš kurių jie nenorėtų kraustytis niekur kitur. Mūsų komandai tai yra didžiulis įvertinimas ir paskata toliau išlaikyti bei kelti pasiektą kokybės kartelę.

Pokalbis su pirmininku: „Naujojo Skanseno“ pasididžiavimas – stipri bendruomenė

Galima gyventi pačiame gražiausiame miesto kvartale, tačiau jame nesijausti gerai, jei aplinkui nebus saugios ir pozityvios kaimynystės. Stipri bendruomenė ir jai burtis palanki aplinka yra gyvenimo kokybei itin svarbūs aspektai – tuo yra įsitikinęs „Naujojo Skanseno“ bendruomenės pirmininkas Justas Vžesniauskas. Jo manymu, tai yra vienas iš „Naujojo Skanseno“ projekto privalumų, o dar viena proga tuo įsitikinti tapo praėjusių metų vasaros pabaigoje įvykusi kvartalo šventė, kurią tikimasi paversti gražia tradicija.

Vienija noras gyventi gražiau

Anot J. Vžesniausko, nors „Naujajame Skansene“ įsikuria labai įvairūs žmonės, tačiau daugelį vienija noras mėgautis komfortu ir gyvenimo centriniame miesto dalyje privalumais. Be to, gyventojai yra neabejingi savo kvartalo bendruomenės reikalams, pasižymi iniciatyvumu ir nebijo išreikšti savo nuomonės ar siūlyti idėjas.

„Mūsų bendruomenė nemaža, tad būtų tikrai sudėtinga apibūdinti tipinį „naujaskansietį“. Tai ir jaunos, ir nebe tokios jaunos šeimos, tiek ne vieną būstą pakeitę, tiek į pirmuosius savus namus įsikėlę gyventojai. Taip pat čia save atranda specialistai, norintys lengvai pasiekti darbus šalia esančiuose verslo centruose bei finansinėje sostinės širdyje. Vieni gyventojai yra aktyvesni, kiti labiau vertina privatumą ir bendruose reikaluose dalyvauja mažiau. Visgi bendrai gyventojai yra tikrai draugiški ir bendruomeniški. Jei kas nors pastebi problemą, paprastai neužmerkia akių ir praneša apie ją bendruomenės grupėje socialiniuose tinkluose, „YIT Plus“ programėlėje ar tiesiogiai man. Kitaip tariant, daugiau ar mažiau visi rūpinasi, kad gyventi kvartale būtų saugu ir gera“, – pasakoja J. Vžesniauskas.

Drauge galima nuveikti daugiau

„Naujojo Skanseno“ bendruomenės pirmininko teigimu, kvartalo gyventojai drauge yra išsprendę ne vieną buitinę problemą ir skyrę laiko prie čia gyvenančių žmonių gerovės reikšmingai prisidedančioms iniciatyvoms. Viena tokių – papildomų saugumo kamelių teritorijoje įrengimas.

„Nors vaizdo saugumo kameras kvartale statomų namų prieigose įrengia ir vystytojas, norėjome dar didesnio saugumo, todėl nusprendėme kamelių įsirengti daugiau. Tai dar labiau padidino kvartalo saugumą. Taip pat turėjome idėją kvartale įsirengti saulės jėgaines, kurių pagamintą energiją galėtume naudoti bendroms reikmėms, tačiau kilo tam tikrų techninių ir biurokratinių kliūčių, tad šį projektą teko sustabdyti. Visgi tikimės, kad galbūt kažkada ateityje, pasikeitus reguliavimui, dar pavyks prie jo sugrįžti. Svarbiausia, kad tokios idėjos ateina iš pačios bendruomenės ir sulaukia tikrai didelio palaikymo. O su juo galima nuveikti išties daug“, – įsitikinęs J. Vžesniauskas.

Gimsta nauja bendruomenės tradicija

Anot bendruomenės pirmininko, kvartalo bendruomeniškumo atmosferą puikiai iliustruoja pernai rugpjūtį inicijuota šventė, kurią „Naujojo Skanseno“ gyventojams padovanojo projekto vystytoja, tvirtos miestų ir infrastruktūros plėtros bendrovė „YIT Lietuva“. Renginyje sudalyvavo keli šimtai kvartalo gyventojų, kurie turėjo galimybę išmėginti įvairias pramogas, įgyti naudingų žinių, pasiklausyti koncerto ar paprasčiausiai gerai praleisti laiką su savo šeimomis bei kaimynais.

„Kai pasiūliau šventės idėją, „YIT Lietuva“ ją labai palaikė ir tikrai iš peties padirbėjo, kad gyventojams padovanotų įsimintiną dieną. Nesitikėjome tiek daug įvairių veiklų ir pramogų: nuo batutų ir spragėsių mažiesiems iki kinologo užsiėmimų šunų mylėtojams bei floristės vestų kūrybinių dirbtuvių balkonų dekoravimo tema. Taip pat šventėje buvo maisto furgonų, būgnų šou, o ją vainikavo bendruomenę suvienijęs koncertas. Per mūsų kvartalą vingiuoja unikalūs bėgimo takas, tad norintieji taip pat galėjo sudalyvauti smagioje šeimų estafetėje. Renginyje dalyvavo ir kvartale įsikūrusi kineziterapijos klinika, kurios specialistai bendruomenei pravedė pamoką apie rūpinimąsi savo sveikata. Šventė tapo puikia proga visiems susiburti ir smagiai praleisti laiką. Gyventojų atsiliepimai po renginio buvo išties puikūs“, – sako J. Vžesniauskas.

Anot pašnekovo, bendruomenė turi minčių šventę paversti gražia tradicija ir ateityje planuoja panašius renginius pabandyti susiorganizuoti savo jėgomis. „J. Vžesniausko teigimu, „Naujajame Skansene“ netrūksta nei iniciatyvių gyventojų, nei tam tinkamų bendruomeninių erdvių. „Manau – ir tikiu, kad man pritartų ne vienas mūsų kvartalo gyventojas – tai yra viena iš priežasčių, kodėl „Naujajame Skansene“ gyventi išties gera.“

Nauja daugiabučių kiemų era: nebe pilkos erdvės automobiliams, o terpė bendruomeniškumui

Kaimynų konfliktai dėl automobilių parkavimo vietų, aplūžę suoliukai prie laiptinių, surūdijusios ir pasitikėjimo nekeliančios sūpynės vaikams, nesaugumo jausmas naktį – dar ne taip seniai tokia buvo dažno daugiabučių kiemo Lietuvos miestuose realybė. Tačiau ji sparčiai keičiasi, o miestų planuotojai, architektai ir NT vystytojai deda vis daugiau pastangų, kad gyvenamųjų namų kiemai būtų ne tik rekreacijai, bet ir bendruomenei burtis palankiomis erdvėmis.

Ekspertų nuomone, vienu sėkmingiausių pastarojo meto bendruomenei skirtos infrastruktūros planavimo pavyzdžių daugiabučių kvartaluose laikomas „Naujasis Skansenas“. Kokiais principais vadovaujasi kuriant jo erdves?

Nuo įtampų šaltinio prie vienijančios erdvės

Kiekvienas bent šiek tiek besidomintis architektūra ar miesto erdvių planavimu žino, kad architektūriniai sprendimai niekuomet nėra neutralūs. Jie užduoda tam tikrą emocinį toną, turi didelės įtakos žmogaus santykiui su supančia aplinka, diktuoja gyventojų judėjimo trajektorijas ir koncentracijos taškus, skaido erdvę į specifines funkcines zonas.

„Architektai mėgsta sakyti, kad gera architektūra keičia gyvenimus. Pratešiant šią mintį verta pridurti, kad geros architektūros ir tinkamai parinktų infrastruktūros sprendimų kombinacija gali ne tik pakeisti, bet ir tam tikra prasme apjungti gyvenimus. Tai ypač pasakytina apie bendrąsias gyvenamųjų namų erdves ir kiemus, kurie gali padėti patenkinti kvartalo gyventojų poilsio ir socializacijos poreikius, o kartu tapti stiprios bendruomenės formavimosi pagrindu“, – įsitikinusi bendrovės „YIT Lietuva“ NT marketingo ir pardavimų skyriaus vadovė Jurga Vilkenė.

Ir priešingai – dėmesio tokioms erdvėms trūkumas skatina uždarumą, gyventojų atsitraukimą į savo privačias patalpas, smarkiai individualizuotą būvį. To pasekmė – gyventojų apatija bendriems reikalams, mažesnis tarpusavio pasitikėjimas, o tuo pačiu ir saugumas. Bendruomeniškumo trūkumas sukuria terpę konfliktams ir įtampoms, kurias tik dar labiau sustiprina įvairios praktinės problemos – pavyzdžiui, automobilių parkavimo vietų trūkumas ar galimybių suderinti skirtingus poreikius stoka.

Vienas iš esminių poreikių – saugumas

Anot J. Vilkenės, norint, kad daugiabučio kiemas funkcionuotų kaip bendruomeniškumą skatinanti ir įgalinanti erdvė, vien suoliukų poilsui ir standartinių apželdinimo sprendimų nepakanka. Tam reikalingas visapusiškas požiūris, grįstas geru įsigiliniu į šiuolaikinių gyventojų poreikius, žmonių psichologiją, erdvės formavimo principus.

„Bendruomeniškumui yra svarbios bent kelios aplinkos dimensijos. Visų pirma, turime kalbėti apie saugumą. Tai yra bazinis žmogaus poreikis, kurį bendruomenė gali padėti užtikrinti. Tačiau tuo pačiu saugumas yra ir bendruomenės būrimosi sąlyga. Tam, kad žmonės susitiktų ir bendrautų, reikia aplinkos, kurioje jie galėtų jaustis saugiai. Siekiant užtikrinti šį poreikį „Naujojo Skanseno“ kvartale atskirtos viešosios, visiems miestiečiams prieinamos „tranzitinės“ erdvės ir tik kvartalo gyventojams skirti uždari kiemai. Žinoma, juose pasirūpinta vaizdo stebėjimo kameromis, rakinamais įėjimais, kodinėmis laiptinių spynomis. Visa tai suteikia saugumo jausmą“, – pasakoja J. Vilkenė.

Svarbu suderinti skirtingas funkcijas

Kita kuriant erdves bendruomenei svarbi užduotis, J. Vilkenės teigimu, yra išvengti skirtingų funkcijų konflikto. „Naujasis Skansenas“ yra pakankamai didelis kvartalas, kuriame gyvena labai įvairūs žmonės – vieni mėgsta aktyvų poilsį ir sportą, kiti vertina ramybę, tretiesiems aktualu patogios ir saugios vaikų žaidimų aikštelės. Dažnam skirtingu metu svarbūs visi šie aspektai. Jei šiems poreikiams skirti sprendimai būtų sukoncentruoti vienoje santykinai nedidelyje erdvėje, kiltų įtampa arba kažkurios gyventojų grupės poreikiai liktų nepatenkinti.

„Žaidimų aikštelėje krykštauojantys vaikai gali trukdyti norintiems ramiai pasimėgauti gražiu oru ar paskaityti knygą po atviru dangumi, o bėgiojimo entuziastai ar dviratininkai gali kelti pavojų mažiesiems. Tad atsiranda poreikis skirtingas funkcijas atskirti, joms dedikuoti specialias erdves, kurios būtų organiškai integruotos į bendrą kiemo visumą, tačiau tuo pačiu pakankamai atribotos viena nuo kitos“, – pažymi J. Vilkenė.

„YIT Lietuva“ atstovės teigimu, būtent tokiu keliu pasirinkta eiti planuojant „Naujojo Skanseno“ kiemus. Čia numatytos zonos skirtingo amžiaus vaikams žaisti, sprendimai aktyviam laisvalaikiui – pavyzdžiui, per kvartalą vingiuojantis unikalus bėgimo takas. Gausu ir jaukių žaliųjų erdvių su suoliukais ir pavėsinėmis ramiam poilsui, todėl visuomet galima rasti kampelį maloniai popietei su knyga ar kavos puodeliu.

Reikalinga gyventojams tarnaujanti infrastruktūra

Įvairių funkcijų dermė skatina kvartalo gyventojus dėl vienokių ar kitokių priežasčių leisti laiką kieme, o tai sukuria sąlygas kaimynų kontaktams, susipažinimui, bendravimui ir bendruomeninių ryšių mezgimuisi. Tokiu būdu kiemas tampa terpe bendruomeniškumui, erdve, kurioje gimsta bendros patirtys, o gyventojai iš nepažįstamųjų tampa šiuo tuo daugiau – tikrais kaimynais, bendruomenės dalimi ar galbūt netgi draugais.

„Apgalvotos ir kokybiškai įrengtos kvartalo kiemo erdvės neabejotinai pasitarnauja ir praktiniams bendruomenės poreikiams. Pavyzdžiui, „Naujojo Skanseno“ kvartale gausu erdvių, kuriose patogų rengti bendruomenės susirinkimus, renginius, šventes. Tam skirta infrastruktūra yra svarbus gyvybingos bendruomenės funkcionavimo komponentas. Pavyzdžiui, pernai kvartale bendruomenės iniciatyva surengtoje vasaros pabaigos šventėje netrūko įvairių pramogų ir veiklų tiek mažiems, tiek dideliems. Užteko vietos ir koncertui tikrai nemažoje scenoje.

Šventė sutraukė didelį būrį gyventojų ir, tikiu, dar labiau sustiprino bendruomeniškumo dvasią“, – sako J. Vilkenė.

Daugiau galimybių užtikrinti bendruomenei reikalingą infrastruktūrą „Naujojo Skanseno“ kvartale suteikia kiemų išvadavimas nuo automobilių. „YIT Lietuva“ vadovaujasi principu, kad kiemai turi būti projektuojami žmonėms, todėl automobilių parkavimo garažai įrengiami po žeme. Tai leidžia kiemo erdves išnaudoti kitiems poreikiams.

Aplinka turi įkvėpti bendruomeniškumui

Galiausiai, anot J. Vilkenės, bendruomeniškumui lengviausia skleistis tose vietose, prie kurių žmonės prisiriša, su kuriomis gali tapatintis. Tokios vietos turi turėti savitumo ir unikalumo. Šablonai ir vienodumas paprasčiausiai neįkvepia nei atskirų gyventojų, nei jų bendruomenių.

„Manau, šis aspektas dažnai nesulaukia deramo dėmesio. Tačiau iš savo klientų reakcijų matome, kad autentiškumas ir nestandartiniai sprendimai yra tikrai svarbu. Dažnai atėję apžiūrėti „Naujojo Skanseno“ butų gyventojai lieka nustebinti išskirtinės architektūros vizijos. Bendroje erdvėje įrengtas unikalus krioklys, šiltuoju metu laiku suteikiantis ramybės ir gaivos, jau minėtas bėgimo takas sportui ir aktyviam laisvalaikiui, tilteliai, skirtingų lygių reljefas, kokybiškos žaidimo aikštelės įvairaus amžiaus vaikams – visa tai sukuria ištisą įdomią namų aplinką, kokios turbūt nerastume nei viename kitame gyvenamųjų namų projekte Lietuvoje“, – pažymi J. Vilkenė.

J. Vilkenės teigimu, „YIT Lietuva“ ištis nemazai investavo į architekto Algirdo Kaušpėdo komandos išgrynintą „Naujojo Skanseno“ viziją įgyvendinimą ir pasistengė, kad kvartalo gyventojus džiugintų ne tik jų namai, bet ir kiemai, kuriuose būtų sąlygos gyvybingai bendruomenei burtis. Šios pastangos įvertintos Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros agentūros konkurse „Už darnią plėtrą“, kuriame „Naujasis Skansenas“ pernai įvertintas kaip geriausias gyvenamosios paskirties NT projektas. Daugiausiai balsų projektas gavo tiek iš komisijos, tiek iš publikos. Anot J. Vilkenės, tai šį tą pasako ir apie pačią kvartalo bendruomenę bei jos aktyvumą.

02

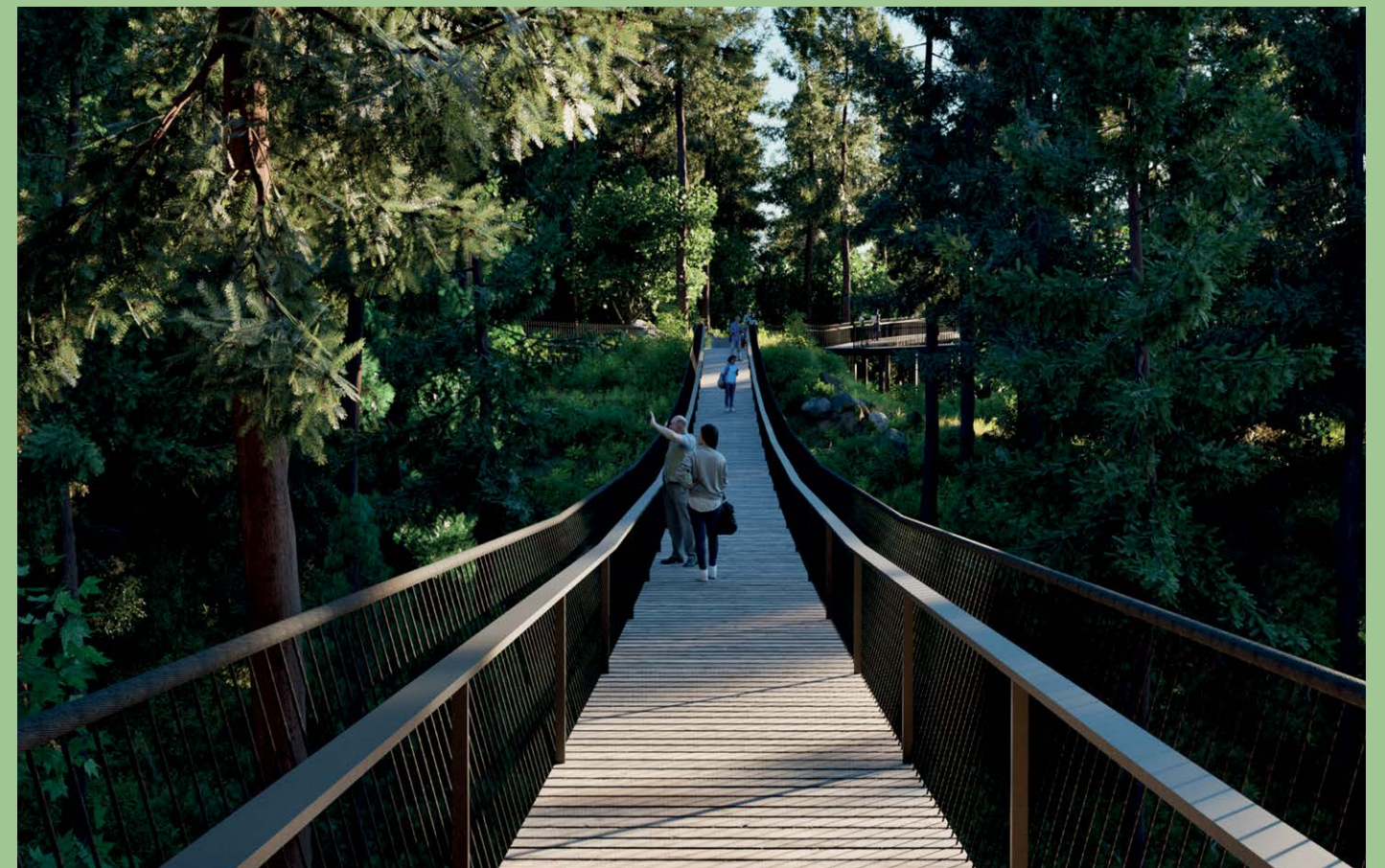
Skonių ir pramogų
gausa aplink
„Naująjį Skanseną“

Vilniaus geologinė praeitis – kaip ant delno: kuo ypatingas šalia „Naujojo Skanseno“ planuojamas „Mamuto parkas“?

Vilniaus istoriją ženklinančių ir menančių architektūrinių bei kultūrinių objektų sostinėje tikrai netrūksta. Tačiau ne ką mažiau įdomi ir Vilniaus priešistorė. Dabartinėje miesto teritorijoje kadaise vaikščiojo mamutai, o šios vietos kraštovaizdį formavo paskutinysis ledynmetis, ties kurio riba sostinė – vienintelė visoje Europoje – ir yra įsikūrusi. Šios daugiau nei 10 tūkst. metų

siekiančios praeities ženklai geriausiai matomi Vilniaus Šeškinės šlaitų geomorfologiniame draustinyje, kuriame planuojama įkurti unikalų teminį „Mamuto parką“. Jis taps nauju nacionalinės svarbos traukos objektu – poilsiui pritaikyta erdvė ir pažinčiai su „giliuoju laiku“ kviečiančiu geologiniu muziejumi po atviru dangumi.

Agnė Dailidaitė

Supažindins su vienu iš Vilniaus unikalumų

Anot projektą sumaniusios urbanistinio planavimo ir kraštovaizdžio architektūros bendrovės „Bauland“ partnerės Agnės Dailidaitės, panašaus pobūdžio parkų nėra ne tik Lietuvoje, bet ir kaimyninėse šalyse. „Mamuto parkas“ taps patrauklia lankytina Vilniaus vieta ir sukurs papildomą vertę aplinkinių teritorijų gyventojams, kuriems atsivers lengvai pasiekiamą šiuolaikiška rekreacinė ir edukacinė erdvė.

„Esame kraštovaizdžio ekspertų komanda, todėl ši unikali vieta, kurioje yra išlikę ir saugomi paskutiniojo ledynmečio pėdsakai, mums pasirodė labai įdomi. Pats faktas, kad Vilnius yra vienintelė ant ledynmečio ribos įsikūrusi sostinė Europoje – ištis vertas didesnio dėmesio. Apie tai žino tikrai ne visi. Tai galima ne tik sužinoti, bet ir patirti per buvimą unikaloje aplinkoje, per prisilietimą prie geologinių atskaitos taškų atveria visai kitokią laiko perspektyvą ir leidžia miestą pabandyti įsivaizduoti bei suvokti daug platesnėje nei tik istorinio laiko skalėje“, – sako A. Dailidaitė.

Reljefą formavo ledynas

Beveik 30 ha plotą užimantį parką planuojama įrengti Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio teritorijoje. Joje saugomas besitraukiančio paskutiniojo ledyno suformuotas Neries slėnio šlaito terasos fragmentas. Draustinyje esantys geologiniai ženklai pasakoja Vilniaus reljefo formavimosi ir ledynmečio istoriją, su kuria bus galima susipažinti „Mamuto parke“. Draustinis šioje teritorijoje įsteigtas 1996 metais, o jo reljefas kartu su Šeškinės ozu sudaro geologinį paminklą.

Šnapiškėse ir Šeškinės kalvų papėdėse taip pat rasta nemažai mamutų kaulų. Tokie paleontologiniai radiniai liudija apie šių išnykusių gyvūnų gyvenamuosius plotus ar migracijos kelius dabartinėje Vilniaus teritorijoje.

Šiuo metu yra parengtas techninis „Mamuto parko“ projektas. Jį patvirtinus, bus ruošiamas darbų projektas. Jei viskas vyks sklandžiai, rangos darbai galėtų prasidėti jau šių metų pabaigoje. Bendrovės „Bauland“ pasiūlyta „Mamuto parko“ idėja išrinkta geriausia Vilniaus vystymo kompanijos organizuotame atvire architektūriniame konkurse.

Erdvė ir edukacijai, ir poilsiui

Pagal projektą 2029 metais planuojamame atverti „Mamuto parke“ turėtų derėti rekreacinė ir edukacinė funkcijos. Teritorijoje bus įrengti pažintiniai takai su edukaciniais stendais, apžvalginės regyklos, iš kurių atsivers Šeškinės šlaitų geomorfologinio draustinio ir aplinkinių teritorijų reljefo ypatumai, bei poilsio erdvės – „ganyklos“. Jose bus įrengti suoliukai, parko tematiką atitinkančios žaidimo aikštelės vaikams, grilio ir pikniko zonos, botanikos sodas. Taip pat bus pasirūpinta, kad parkas būtų prieinamas negalia turintiems žmonėms.

„Parke bus galimybė rengti ekskursijas moksleiviams, organizuoti edukacinius užsiėmimus. Pavyzdžiui, stebint teritorijoje išlikusius riedulius bus galima geriau įsivaizduoti kitusias ledyno ribas. Norintys čia galės tiesiog pasivaikščioti ir rasti gamtos užuovėją. Vystant projektą vienas iš tikslų buvo, kad planuojama įrengti infrastruktūrą nekontrastuotą su gamtine aplinka, jos neužgožtą“, – pasakoja A. Dailidaitė.

Anot vienos iš projekto autorių, teritorijoje bus išsaugota natūrali gamta, medžiai, gamtinės buveinės, atkuriami laukinių pievų plotai, sudaromos sąlygos naujų rūšių įsikūrimui. Gryninant parko idėją ir siekiant suderinti miesto vystymo, aplinkosauginius bei mokslinius interesus buvo dirbama kartu su geologais ir botanistais. A. Dailidaitės įsitikinimu, visapusiškas įsigilinimas į šią vietą buvo labai svarbus siekiant išsaugoti jos unikalumą ir išryškinti jos geologinę vertę.

Geriau sujungs Šeškinę su miesto centru

Teritorija, kurioje, kaip rodo paleontologiniai radiniai, kažkada vaikščiojo mamutai, gali tapti ne tik vilniečių, kitų Lietuvos miestų gyventojų ir užsienio turistų traukos vieta, bet ir geriau sujungti Šeškinės rajoną su Šnipiškėmis ir centrine miesto dalimi. Įrenginėjant parką bus apjungti skirtingose miesto dalyse esantys pėsčiųjų ir dviračių takai. Taip pat planuojama įrengti naują tiltą, kuris pagerins susisiekimą ir laisvalaikio infrastruktūrą visoje šiaurės vakarinėje miesto dalyje.

„Šiuo metu neišnaudota teritorija turėtų funkcionuoti ir kaip skirtingų miesto rajonų jungtis. Neabejoju, kad tuo pačiu parkas taps reikšmingu privalumu aplink besikuriantiems gyventojams, kuriems taps lengvai pasiekiamą unikalą edukaciniams ir rekreaciniams poreikiams pritaikyta žaliaji erdvė, padedanti užtikrinti tiek fizinę, tiek psichologinę jų gerovę“, – sako A. Dailidaitė.

Šnapiškių skoniai ir veiklos: ką išmėginti ir paragauti?

Besikeičiančios Šnapiškės džiugina ne tik vis kokybiškesniais pastatais ir architektūra, bet ir gyventojams bei svečiams skirtomis vietomis. Tai aktyviam laisvalaikiui ar ramiam poilsiui skirtos viešosios erdvės, pirštus apsilaižyti verčiantys restoranai, kavinės ir užkeigos bei dar artimiau susipažinti su vietos istorija padedančios ekskursijos.

Šnapiškių rajonui keičiantis ir modernėjant, vis didesnis dėmesys skiriamas viešųjų erdvių plėtrai. Viena iš didžiausių – 7,06 hektaro ploto Senvagės parkas. Įdomu, kad šioje vietoje esantys ežerėliai mena apie čia tekėjusią senąją Neries vagą. Anksčiau gerokai apleista teritorija dabar sutvarkyta ir pritaikyta poilsiui – įrengtos vaikų žaidimų, krepšinio, petankės ir šunų dresavimo aikštelės, o suoliukai ir pontoniniai lieptai ant vandens suteikia galimybę iš arčiau džiaugtis gulbių bei kitų paukščių draugija. Užuvėję karštomis vasaros dienomis kuria išlikę brandūs ir bręstantys medžiai, prisiliesti prie gamtos leidžia ir dekoratyviniai augalai.

Kokybiškai leisti laisvalaikį galima ir gausiai apželdintame, „Drakonų pieva“ pavadintame, skvere Krokuvos g. 31. Tokiomis erdvėmis, kurių Šnapiškėse ketinama įrengti ir daugiau, siekiama sudaryti galimybę burtis ir kokybiškai leisti laiką kuo arčiau savo namų. Aktyviojoje „Drakonų pievos“ dalyje įkurtos vaikų žaidimo, krepšinio, mini futbolo ir treniruoklių aikštelės, o poilsio zonoje – suoliukai, pavėsinė ir šachmatų stalai.

Šnapiškėse gausu ne tik lietuviškų, bet ir rytietiško motyvų. Kone „Naujojo Skanseno“ kieme – sostinės gyventojų ir svečių jau pamėgtas Vilniaus japoniškas sodas. Ši pasivaikščiojimams skirta ir pagal japonišką sodų filosofiją sukurta 4,9 hektaro laisvalaikio erdvė suformuota aplink natūralų Šnapiškių ežerėlį. Sode įrengtos dirbtinės kalvos ir želdiniai, sumažinta natūralių Japonijos krioklių versija vadinama kaskada, vaikų žaidimo aikštelė, suoliukai ir pavėsinė, pastatyti tilteliai, iš skaldos ir akmenų sukurta sausoji upė.

Šiame sode gausu ir augmenijos – auga vilkdalgiai, paparčiai, o pavasarį pražysta sakuros. Japonų kalboje šis žodis reiškia vyšnią, o jos žydėjimo metu minima *hanami* šventė. Nors Lietuvoje tokios tradicijos nėra, tačiau pats medžių žydėjimas kasmet tampa vienu svarbiausių sostinės įvykių. Daugiausiai žmonių pasigrožėti ryškiais žiedais pritraukia Upės gatvėje dar 2001 metais įkurtas Čijunės Sugiharos sakurų parkas. Jame tuomet buvo pasodinta 200 japoniškų vyšnių, po kuriomis vasarą ar joms žydint galima kokybiškai atsipūsti, perskaityti mėgstamą knygą, papietauti ar pavakarieniauti.

Dėmesys rajono istorijai

Su savo gyvenamuoju rajonu „Naujojo Skanseno“ gyventojai gali susipažinti ne tik per skonus ir naujų vietų apžvalgą, bet ir sudalyvavę Šnipiškės skirtose ekskursijose. „Gatvės gyvos“ gidai kelionę po šį rajoną pradeda prie Žaliojo tilto ir per 2 valandas supažindina su Šnipiškių istorija, medine architektūra, Piromonto kolonija, atsako į klausimą, kodėl šis rajonas vadinamas vienu seniausiu istorinių Vilniaus priemiesčių.

Tuo metu kita Šnipiškės iš arčiau atrasti padedanti ekskursija „Šnipiškės kaip Mumbajus“, kurią rengia kelionių organizatoriai „Kelionių laikas“, prasideda prie Šv. Rapolo bažnyčios, esančios visai šalia buvusio planetariumo patalpose įsikūrusio Vilniaus universiteto Metodinio STEAM ugdymo centro. Anot šios ekskursijos organizatorių, Šnipiškės neabejotinai yra vienas įdomiausių bei paslaptingiausių senojo Vilniaus priemiesčių, o dėl daugybės tautybių atstovų alsuoja Indijos dvasia. Turbūt belieka tik sudalyvauti ir įsitikinti?

Japoniškas sodas – unikali vieta mieste: kuo jis ypatingas ir vertingas?

Kokybiškam gyvenimui mieste itin svarbios viešosios bei žaliosios erdvės. Tokių netrūksta ir šalia „Naujojo Skanseno“ – visai netoli Šeškinės miškų masyvai ir Baltojo tilto pieva, netrūksta ir tokių rytiškos akcentų kaip Čiunės Sugiharos sakurų parkas ir Vilniaus japoniškas sodas. Kuo ypatingas pastarasis, pasakoja pasaulyje pripažintas japoniškų sodų kūrėjas ir menininkas, mažųjų dekoratyvinių medelių bonsų meistras Kęstutis Ptakauskas.

Japoniškos kultūros tyrinėtojas K. Ptakauskas apie šioje tolimoje šalyje populiarius sodus galėtų pasakoti valandų valandas. Jis yra išleidęs japonišką kultūrą bei sodus pristatančią knygą „Ryto rasos sodas“. Japoniška kultūra, dzeno sodai, arbatos ceremonija ir tradicijos, bonsų estetika ir menas“, o jo darbai įvertinti Japonijoje, Kinijoje, Pietų Korėjoje, Šveicarijoje, Prancūzijoje ir daugybėje kitų šalių.

Anot pašnekovo, japoniško sodo ištakos siekia dar VII amžių ir yra siejamos su imperatorių rūmais, užmiesčio vilomis ir budistų šventyklomis. Iki šių laikų japoniškame sode išlaikytos ir atsispindi geriausios šios rytų Azijos šalies kultūros tradicijos, susiejama religija ir menas, demonstruoja išmintis, paslaptis, patirtis, unikalus žmogaus ir gamtos santykis.

„Japoniškas sodas laikomas lyg ramiu prieglobsčiu ir harmoninga užuovėja visuomenės keliamame uragane, ši gamtos oazė turi tapti nuo išorinio pasaulio atribotu ramybės kampeliu. Todėl paprastai japoniškas sodas būna aptvertas, o tvoros ir dviejų pasaulių susidūrimo vietą pažymintys vartai – tokie pat svarbūs kaip simbolinę prasmę einant sudėtingu gyvenimo keliu suteikiantys žibintai ar japoniniai klevai“, – pasakoja specialistas.

Tradicinis japoniškas sodas atvaizduoja visatą ir penkis skirtingus jos elementus: vienas yra dvasinis, o kiti keturi – materialūs.

Kone svarbiausi – neritmingose ar paslėptose, nenuspėjamosiose vietose rūpestingai išdėlioti akmenys. Tai nestebina, nes pagal senąją japonų mitologiją būtent kalnai ir akmenys sudaro žemės skeletą, demonstruoja pastovumą ir nekintamumą. Kita svarbi sodo dalis – vanduo, kuris japonų mitologijoje simbolizuoja nenutrūkstamą laiko tėkmę ir gyvenimo kaitą.

„Japoniškas sodas paprastai dalijamas į sausąją dalį ir tvenkinį, tačiau vandens yra net sausojoje sodo dalyje – laša į baseinus, krenta žemyn suformuotose krioklių grandinėse. Vanduo rodomas net sauso peizažo japoniškame sode karesansui subanguojant žvirgždą specialiu grėbliu – paprastai išilgos linijos primena vandenynus, apskritimai aplink akmenis – vėjo pašiauštas bangas. Toks dėmesys vandeniui nestebina žinant, kad Japonija – salynas, kuriame dažnai lyja“, – aiškina pripažintas japoniškų sodų kūrėjas.

Minėtus elementus su likusiais – žaluma ir architektūra – sujungia ir suvienija sode vingiuojantys takeliai, kurie simbolizuoja kelią per gyvenimą. Europoje japoniškas sodas pamėgtas dar XIX amžiaus pabaigoje, o Lietuvoje, anot pašnekovo, populiarumo sulaukė tik šiame tūkstantmetyje. Jis pats maždaug 2000-aisiais baigė kurti pirmąjį japonišką sodą Lietuvoje, stebėjo prasidėjusį jų populiarumo augimą apie 2007-uosius, o dabar per metus vien pats įrengia apie 2-3 sodus.

Viena japoniško sodo populiarumo priežasčių – jais galima grožėtis visais metų laikais. Pavasarį pražysta ryškiai žali pumpurai ir azalijų žiedai, vasarą žavi vešlios žolės ir vėsių šešėlių kontrastai, tvenkinyje nardančios žuvys, ruduo keri lapų spalvomis. Nuostabi japonams ir žiema, kai medžių šakas nusveria sniegas, vadinamas *sekku* arba sniego žiedais. Jie turi net *yukimi* – specialų žibintą, skirtą stebėti sniegui.

„Svarbu ir tai, kad japonišką sodą galima įkomponuoti ir neturint daug vietos. Kompaktišką ir gražų japonišką sodą esu sukūręs ir 5x1,5 metro erdvėje. Jei nėra galimybės turėti sodo, butuose galima laikyti tokius japoniškus atributus kaip bonsų medeliai. Pats namuose esu įsirengęs meditavimui skirtą kampelį su kaligrafijos kūrinių ir bonsais“, – pasakoja K. Ptakauskas.

Kęstutis Ptakauskas

Kai viskas po ranka: kasdieniai patogumai aplink „Naująjį Skanseną“

Naujojo Skanseno rajonas tampa pavyzdžiu, kaip gyvenamasis kvartalas gali būti daugiau nei tik architektūros sprendinys. Jis formuoja aplinką, kurioje gyventojas – tikrasis centras. Čia verslai veikia ne dėl grožio ar prestižo, o todėl, kad yra reikalingi. O kai viskas, ko reikia gyvenimui, yra vos ranka pasiekama – lieka daugiau laiko tam, kas svarbiausia. Ir gal net šiek tiek laisvės gyventi lėčiau.

Jau pirmosiomis dienomis apsigyvenus „Naujojo Skanseno“ mikrorajone tampa aišku, kad siekiant išspręsti kasdienes iššūkius, keliauti toli nebūtina. Net tokie reikalai kaip automobilio priežiūra, augintinio skiepai ar apsilankymas grožio salone – yra paprastai ir greitai išsprendžiami. O laisvalaikio praleidimo būdų – tikra gausybė, tereikia tik išsirinkti.

Reikalingi sprendimai – per kelias minutes nuo namų

Pavyzdžiui, jei automobilis ryte neužsiveda – siekiant jį sutvarkyti, neprireiks važiuoti į kitą miesto pusę. Šalia „Naujojo Skanseno“ įsikūręs vietinių gyventojų pamėgtas automobilių servisas „Martonas“ (Kalvarijų g. 53) gali suteikti greitą ir kokybišką pagalbą. Netoli mikrorajono veikia ir kitas nedidelis automobilių servisas – „Latransa“ (Konstitucijos pr. 23C) siūlantis greitas ir kokybiškas paslaugas skubančiam miestiečiui. O štai „Diauta“ autoservisas (Upės g. 5), pasiruošęs pasirūpinti jūsų elektromobiliais. Čia itin daug dėmesio skiriama kokybiškoms detalėms ir preciziškai diagnostikai.

Toli eiti nereikia ir kai norisi skirti laiko sau. „Naujojo Skanseno“ apylinkėse veikia ne viena grožio studija, kur profesionalios paslaugos lengvai pasiekiamos vos per kelias minutes pėsčiomis. „MON Style House“ (Kalvarijų g. 9) kviečia pasirūpinti plaukais ar atsipalaiduoti masažo metu, o netoliese įsikūrusi „JBeauty Studio“ (Videniškių g. 1) siūlo pilną grožio paslaugų spektrą – nuo plaukų iki kūno priežiūros. Tame pačiame pastate veikia ir „Noelle“ estetikos namai (Videniškių g. 1-96), garsėjantys profesionaliu požiūriu į kliento poreikius.

Norintiems greitos, bet kokybiškos grožio pertraukėlės, puikiai tinka ir „Peony“ grožio studija (Daugėlišio g. 32a), įsikūrusi Šnipiškių rajone – čia galima susitvarkyti nagus ar atsinaujinti šukuoseną. Kai tokios vietos – šalia, grožis tampa kasdienybės dalimi, o rūpestis savimi – ne planuotu įvykiu, o malonių įpročiu.

Greta verslų, skirtų dėmesiui sau, patogų turėti ir tuos, kurie pasirūpina šeimos nariais su keturiomis letenėlėmis. Vos už kelių kvartalų veikianti veterinarijos klinika „Veta“ (Kalvarijų g. 62) – patikima vieta, kai prireikia profesionalios pagalbos augintiniui. Čia gyvūnai priimami kaip tikri šeimos nariai – rūpestingai ir atsakingai.

Automobilių servisas
„Martonas“ (Kalvarijų g. 53)

Automobilių servisas
„Latransa“ (Konstitucijos pr. 23C)

Automobilių servisas
„Diauta“ (Upės g. 5)

Grožio namai
„MON Style House“ (Kalvarijų g. 9)

Grožio namai
„JBeauty Studio“ (Videniškių g. 1)

Estetikos namai
„Noelle“ (Videniškių g. 1-96)

Grožio namai
„Peony“ (Daugėlišio g. 32a)

Veterinarijos klinika
„Veta“ (Kalvarijų g. 62)

Savęs tobulinimas mokantis kalbų

Jei norisi išmokti naują kalbą ar atnaujinti pamirštus įgūdžius, tai galima padaryti visai šalia namų. Vos kelios minutės pėsčiomis – ir jau esate „Soros International House“ (Konstitucijos pr. 23A), kur siūlomi anglų, vokiečių, prancūzų, ispanų ar net lietuvių kalbos kursai suaugusiems ir vaikams.

Netoliese, Kalvarijų g. 2, veikia ir „Kalbis“ kalbų mokymo centras, kurio specializacija – anglų kalba įvairiais lygiais. Šeimos su mažais vaikais gali rinktis „Pingu’s English School“ (Lvovo g. 89 / Linkmenų g. 1), kur mokymasis vyksta žaismingai, per animacinius personažus ir interaktyvias veiklas. Mokyti tampa ne tik naudinga, bet ir patogu – kai viskas vyksta beveik šalia namų.

Daugybė būdų praleisti laisvalaikį

Šnipiškėse įsikūręs sporto klubas „GoLocal“ (Kalvarijų g. 105) siūlo modernias treniruoklių sales ir įvairias grupines treniruotes, pritaikytas tiek pradedantiesiems, tiek pažengusiems sporto entuziastams. Klubo tikslas – sukurti bendruomenišką aplinką, kurioje kiekvienas jaustųsi motyvuotas siekti savo tikslų.

Tiems, kurie ieško aktyvaus laisvalaikio lauke, „Drakonų pieva“ – puikus pasirinkimas. Ši vieša erdvė, esanti tarp Giedraičių ir Krokuvos gatvių, buvo atnaujinta atsižvelgiant į gyventojų poreikius. Čia įrengti pėsčiųjų takai, vaikų žaidimų ir sporto aikštelės, todėl tai puiki vieta tiek šeimoms su vaikais, tiek norintiems pasportuoti gryname ore.

Bendradarbiaudamas su miesto valdžios įstaigomis, verslas prisideda prie sklandesnio susisiekimo plėtojant infrastruktūrą – dviračių ir pėsčiųjų takus. Taip pat tobulinami aplinkai draugiški transporto sprendimai, pavyzdžiui, dviračių ir paspirtukų dalinimosi platformos. Kokybiška infrastruktūra ir lengvai pasiekiami verslai bei kavinės galiausiai sumažina eismo spūstis ir pagerina gyvenimo kokybę.

„Soros International House“
(Konstitucijos pr. 23A)

Kalbų mokymo centras
„Kalbis“ (Kalvarijų g. 2)

„Pingu’s English School“
(Lvovo g. 89 / Linkmenų g. 1)

Kai vanduo kalba: kaip krioklio šniokštimas veikia mūsų emocinę savijautą

Stokholmo universiteto mokslininkai nustatė, kad vandens čiurlenimo garsas padeda atsipalaiduoti. Tyrimo duomenimis, jis mažina širdies ritmą, kraujospūdį ir stresą keliančių reakcijų intensyvumą. Kitaip nei mums įprastas miesto triukšmas, natūralūs aplinkos garsai perduoda saugumo jausmą, teigiamą poveikį emocinei būsenai, nervų sistemai ir netgi kognityvinėms funkcijoms.

Krioklys gyvenamajame rajone

Siekiant gyvenamajai aplinkai suteikti daugiau natūralumo ir pojūčių įvairovės, „Naujojo Skanseno“ kvartale buvo įrengtas krioklys. Jis veikia kaip švelnus foninis garsas, išplečiantis kasdienės aplinkos patirtį. Tai architektūros detalė, kuri ne tik įsilieja į aplinką, bet ir veikia pojūčius – padeda sustoti, atsikvėpti, nurimti.

Tokio poveikio pagrindas – dėmesio atkūrimo teorija (Attention Restoration Theory), pagal kurią gamtos vaizdai ir garsai padeda protui atsistatyti po įtampos ar informacijos pertekliaus. 2022 m. tyrimas, publikuotas žurnale *Frontiers in Psychology*, parodė, kad stebint vandens ar pievų vaizdus su foniniais gamtos garsais, žmonės jautėsi labiau pailsėję ir lengviau atsipalaiduodavo nei matydami miestų aplinką. Tyrimo dalyviai, turintys stipresnį ryšį su gamta, patyrė dar didesnę emocinę naudą.

„Naujasis Skansenas“ nuo pat pradžių buvo vystomas kaip kvartalas, kuriame architektūra ir aplinka kuria ne tik patogumą, bet ir emocinį foną. Krioklys šioje vietoje yra neatsitiktinis elementas – jis pratęsia kvartalo žalumos idėją, įneša garsinio švelnumo, o kartu ir natūralaus ritmo, kuris kontrastuoja su greitu miesto tempu. Tai detalė, kuri suteikia vietai charakterį – tylų, bet įsimenantį – ir prisideda prie kasdienės gyvenimo kokybės ne per daiktus, o per būsenas.

Garsų poveikis – žinomas nuo senovės

Vandens garsų poveikis žmogui žinomas jau nuo senovės. Japonijoje Zen soduose naudoti *suikin-kutsu* – požeminiai vandens instrumentai, skleidžiantys subtilius lašančio vandens garsus. Šie garsai skatino susitelkimą, meditaciją ir vidinę pusiausvyrą. Senovės Romoje fontanų čiurlenimas taip pat buvo svarbi sodų dalis – jie ne tik puošė aplinką, bet ir padėdavo kurti ramybės atmosferą, tinkamą poilsiui ir apmąstymams.

Šiuolaikiniai tyrimai tik patvirtina šią seną intuiciją. 2023 m. moksliniame darbe, publikuotame *Advances in Intelligent Information Hiding and Multimedia Signal Processing*, nustatyta, kad klausantis natūralių vandens garsų, tokių kaip lietaus ar krioklio, žmogaus smegenyse padidėja alfa bangų aktyvumas – tai būseną, siejama su atsipalaidavimu ir meditacija. Garsai, kurie nėra agresyvūs ar dirginantys, veikia mūsų pasąmonę ir gali padėti pasiekti emocinę pusiausvyrą net nesąmoningai.

Šiandien, kai daugelis mūsų kasdienybėje susiduria su informacijos pertekliumi, emociniu nuovargiu ar triukšmu, tokie garsiniai elementai tampa ne mažiau

svarbūs nei žaliosios zonos ar oro kokybė. Krioklio šniokštimas veikia kaip natūrali garso užuovėja – jis padeda „išfiltruoti“ išorinius trikdžius, sugrąžinti dėmesį į dabartį. Ypač gyvenant ar dirbant tame pačiame kvartale, tokios erdvės gali tapti savotiška pertraukėlių sala – vieta, kur galima pabūti su savimi, įkvėpti, susikonscentruoti.

Be to, krioklys prisideda prie viso kvartalo atmosferos – jis kuria ne tik garsinį foną, bet ir emocinį ritmą. Tai tylus, bet pastovus priminimas, kad ir miesto aplinkoje gali būti vietų, skirtų ramybei. Gyvenimo kokybė dažnai slepiasi būtent tokiuose niuansuose – ne akivaizdžiuose, bet kasdien girdimuose.

Neries senvagė – kokias istorines paslaptis slepia gamtos oazė Šnipiškių pašonėje?

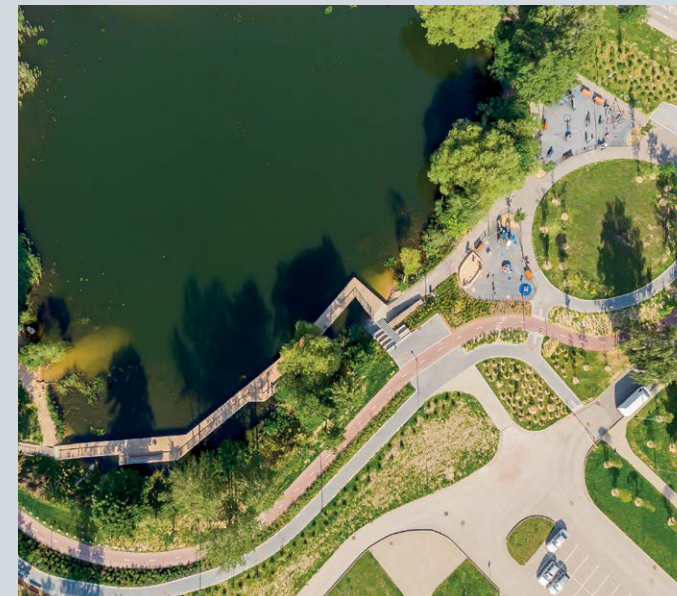
Vilnius išskirtinis savo urbanistiniu audiniu – tai miestas, kuriame gamta ne tik išlikusi, bet ir įkomponuota į patį sostinės identitetą. Viena iš tokių vietų – Neries senvagė Šnipiškėse. Vos keli žingsniai nuo Konstitucijos prospekto, tarp naujosios architektūros bokštų ir istorinės Šnipiškių medinės dvasios, slypi natūralios kilmės kraštovaizdis, menantis ne tik tūkstantmetę gamtos raidą, bet ir reikšmingus miesto virsmus.

Geologinis paveldas miesto viduryje

Senvagės – tai gamtos suformuoti upių vingiai, kurie laikui bėgant atsiskiria nuo pagrindinės upės vagos. Tai nutinka tada, kai upė pradeda keisti savo kryptį – dažniausiai dėl potvynių ar ilgalaikės vandens srovės tėkmės. Kai upė labai vingiuoja, ilgainiui jos vanduo pradeda skintis trumpesnį kelią tiesiausia kryptimi. Taip senasis vingis atskyra ir lieka nuo pagrindinės upės vagos atskirtas vandens telkinys – senvagė.

Neries senvagė Šnipiškėse – vienas seniausių gamtos suformuotų darinių miesto centre, tačiau miesto planavime į ją pernelyg nebuvo atsižvelgta. Ilgą laiką ji buvo visiškai atskirta nuo miesto gyvenimo. Senvagę supo pramoninės teritorijos, garažai, sandėliai, o pati erdvė buvo uždara, nepasiekiamą, nepažintą. Urbanistinėje miesto logikoje ši vieta neturėjo funkcijos – todėl ir nebuvo nei tvarkoma, nei planuojama. Ir būtent tai leido jai išlikti autentiškai – be asfalto, be vandens ploto pakitimo ir be kraštovaizdžio pažeidimo. Ji tyliai gyvavo greta sparčiai besikeičiančio miesto.

XXI a. pradžioje, kai Šnipiškės pradėtos aktyviai transformuoti iš pramoninio užnugario į gyvenimui ir verslui patrauklią miesto dalį, pasikeitė ir požiūris į senvagę. Anksčiau buvusi „baltas taškas“ žemėlapyje, ji buvo pervertinta kaip vertinga kraštovaizdinė struktūra – ne kliūtis plėtrai, o galimybė. Pradėjus formuoti naujus kvartalus, atsirado ir infrastruktūriniai sprendimai, leidžiantys senvagę įtraukti į miesto audinį: atsirado takai, atviros viešosios erdvės, gerinama prieiga prie natūralaus gamtinio reljefo. Taip senvagė iš naujo tapo matoma – tiek kaip gamtos tąsa, tiek kaip kasdienio miesto gyvenimo dalis.

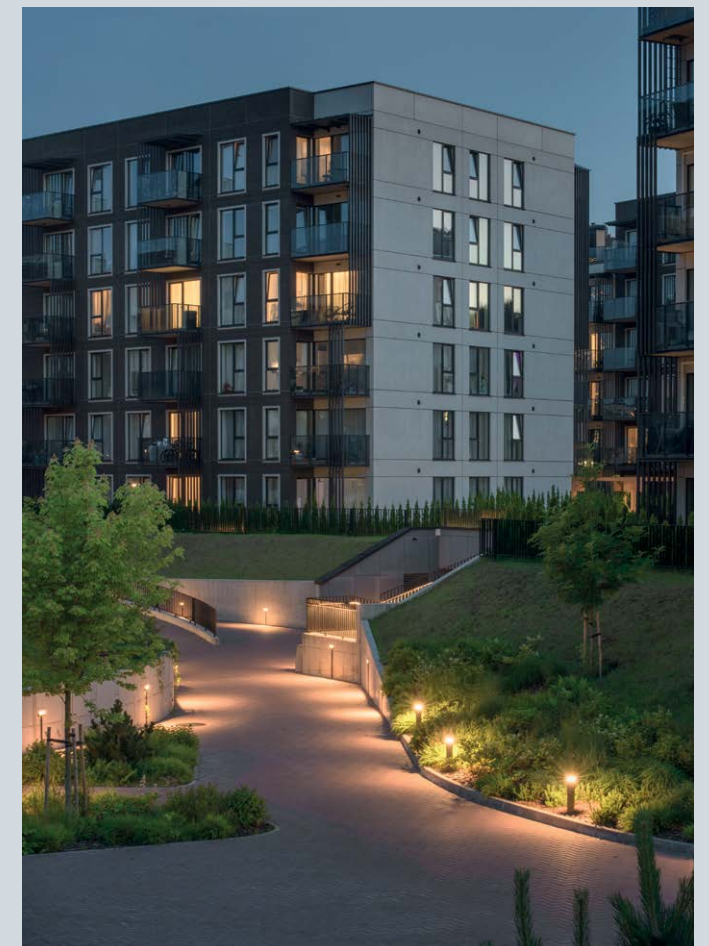

Integruota gamta – šiuolaikinio miesto požymis

Vienas iš pavyzdžių, kaip šiuolaikinė urbanistika geba darniai įtraukti gamtinius relikтус į miesto struktūrą, yra „YIT Lietuva“ vystomas „Naujojo Skanseno“ kvartalas. Šalia esanti Neries senvagė čia tampa ne tik aplinkos dalimi, bet ir prasminiu akcentu – tai vertinga kraštovaizdžio detalė, formuojanti vietos atmosferą. Projektas kuriamas taip, kad darniai derėtų su aplinka, gerbtų gamtos ritmą ir prisidėtų prie darnios miesto plėtros.

Jau sutvarkyta senvagės teritorija – su išlaikyta natūralia forma, apžvalgos vietomis ir minimaliai intervenciniais želdiniais – šiandien tampa gyva miesto dalimi. Ji parodo, kad net ir senas, ilgai pamirštas gamtos kampelis, tinkamai įvertintas ir išsaugotas, gali tapti vertingu šiuolaikinio miesto turtu – ne tik estetinė, bet ir gyvenimo kokybę didinančia erdve.

Neries senvagė Šnipiškėse šiandien – tai ne tik įspūdingas kraštovaizdžio fragmentas, bet ir simbolinis miesto virsmo ženklas. Ji primena, kad miesto vystymas nebūtinai turi reikšti gamtos naikinimą – atvirkščiai, tikroji pažanga slypi gebėjime prisiminti, įvertinti ir darniai įtraukti tai, ką paliko gamta ir istorija.

Siekiantiems
jaukių namų

Interjero mados: verta vaikytis, ar geriau rinktis klasikinius sprendimus?

Prieš darant kapitalinį remontą ar įsikuriant naujuose namuose, kyla nemažai klausimų dėl patalpų išplanavimo ir baldų pasirinkimų. Vienas svarbiausių – kokį interjerą pasirinkti: klasikinį ar vaikytis dabartinių madų? Atsakymus į šiuos klausimus atskleidžia interjero studijos „NOI“ dizainerė Aistė Mickevičienė.

Kuriant interjerą – kelios esminės detalės

Interjero dizainerė teigia, kad dar prieš renkantis interjerą ir jo sprendimus, reikia itin gerai apgalvoti nestacionarių ir sunkiau keičiamų elementų, tokių, kaip santechnika, elektros instaliacija, grindys ir lubos įrengimą. Taip pat svarbu suplanuoti sienų ir atskirų zonų išdėstymą.

„Patartina, kad kiekvienas šeimos narys turėtų savo atskirą kampą. Jei mėgstama skaityti knygas, reikėtų apmąstyti tam skirtos vietos ir jos apšvietimo – toršero ar ryškaus kryptinio sieninio šviestuvo – pasirinkimą, jei tapoma, iškart numatyti vietą molbertui. „Poilsio ir atsipalaidavimo erdvei galbūt tiktų pastatyti krėslą kambario kampe, iš kur būtų galima matyti visą patalpą ir jausti saugumą bei jaukumą. Tuo metu darbo vietai reikėtų kuo daugiau privatumo, todėl ją įrengti galima atokesniame namų kampe“, – pataria A. Mickevičienė.

Tokios detalės itin svarbios, nes namuose sukurtas interjeras gali tarnauti ir dešimtmetį. Visada saugus ir pasiteisinantis sprendimas kuriant interjerą – vientisumas bei nedidelė, 3–4 spalvų, gama, kuri sukuria patalpų darnumo jausmą. Taip pat dažnai naudojami ir vertinami įvairūs klasikiniai sprendimai kaip akmeniniai stalviršiai ar pridėtinę vertę kuriančios medinės grindys. Pastarosiomis, jas gerai prižiūrint, gali džiaugtis ne viena karta, o maži įbrėžimai gali net pridėti jaukumo.

Tendencijos interjere – kone neišvengiamos

Interjero dizainerė pastebi, kad nors lietuviai mėgsta klasikinius interjerus, dažnai pažvelgiama ir į naujausias tendencijas. Dažnas grindims renkasi PVC dangą, kuri yra lengvai prižiūrima, o taip pat Lietuvos gyventojai, kaip ir skandinavai, dėl saulės trūkumo mėgsta šviesų interjerą.

Ateityje, panašu, bus naudojama daugiau natūralių medžiagų kaip molio tinkas, medis ir augalai, nes norima būti arčiau gamtos ir bent dalelę jos persikelti į savo namus. Taip pat vis labiau įsigalės tvarumo tendencijos, japoniški interjero stiliai kaip „vabi sabi“, kai pabrėžiamas netobulume ir trapume slypintis daiktų grožis, ir „japandi“, kai pirmenybė teikiama minimalistiniams ir mediniams baldams su aiškiai matoma tekstūra.

„Neįmanoma vienareikšmiškai pasakyti, ar geriau naudoti klasikinį interjero stilių, ar vaikytis naujausių tendencijų. Tai priklauso tik nuo paties žmogaus, svarbiausia, kaip jis jaučiasi savo namuose. Jei jis būstą suvokia kaip kasdienio gyvenimo centrą,

erdvę, kurioje norisi patirti tikrųjų namų būseną, tada svarbu, kad namai turėtų sąryšį su jo vidiniu pasauliu“, – įsitikinusi pašnekovė.

Svarbi ir mus supanti aplinka

Pasiekti tokį ryšį, namuose jaustis geriau ir sukurti tinkantį interjerą, leidžia užsakovo istorijos ir asmenybės atspindėjimas. Todėl sukurti namų interjerą dažniausiai padeda įvairios detalės ir baldai, kurie išryškina namų gyventojų pomėgius ir aistras. Anot specialistės, tik tuomet interjeras bus tikrai gyvas, jį pajutus tikrai nesinorės sekti vien tik naujausiomis tendencijomis.

„Savo asmenybę išgryninęs ir po dalelę autentiškus baldus ir interjero elementus susirinkęs asmuo brangins kiekvieną detalę, jos džiugins ilgus metus. Juk tai kas sunkiai atrasta ir sukurta, visada brangiau už tai, ką galima gauti lengvai“, – teigia interjero dizainerė.

Ji priduria, kad kuriant interjerą būtina atsižvelgti ir į mus supančią aplinką. Pavyzdžiui, sename name palikti tam istorines detales ir jas suvesti su moderniu dizainu. Svarbu ir prisiderinti prie vaizdų už lango – nekilnojamojo turto vystymo bendrovės YIT „Piliamiesčio“ projekte inspiracija tapo pro juos matoma upė ir miesto pilis, Žaliakalnio rajone – senajai Kauno daliai būdingos art deco užuominos, namo fasadą dengiant „Cor-Ten“ plokštėmis – į interjerą perkeltos simbolinės tos spalvos metalo imitacijos.

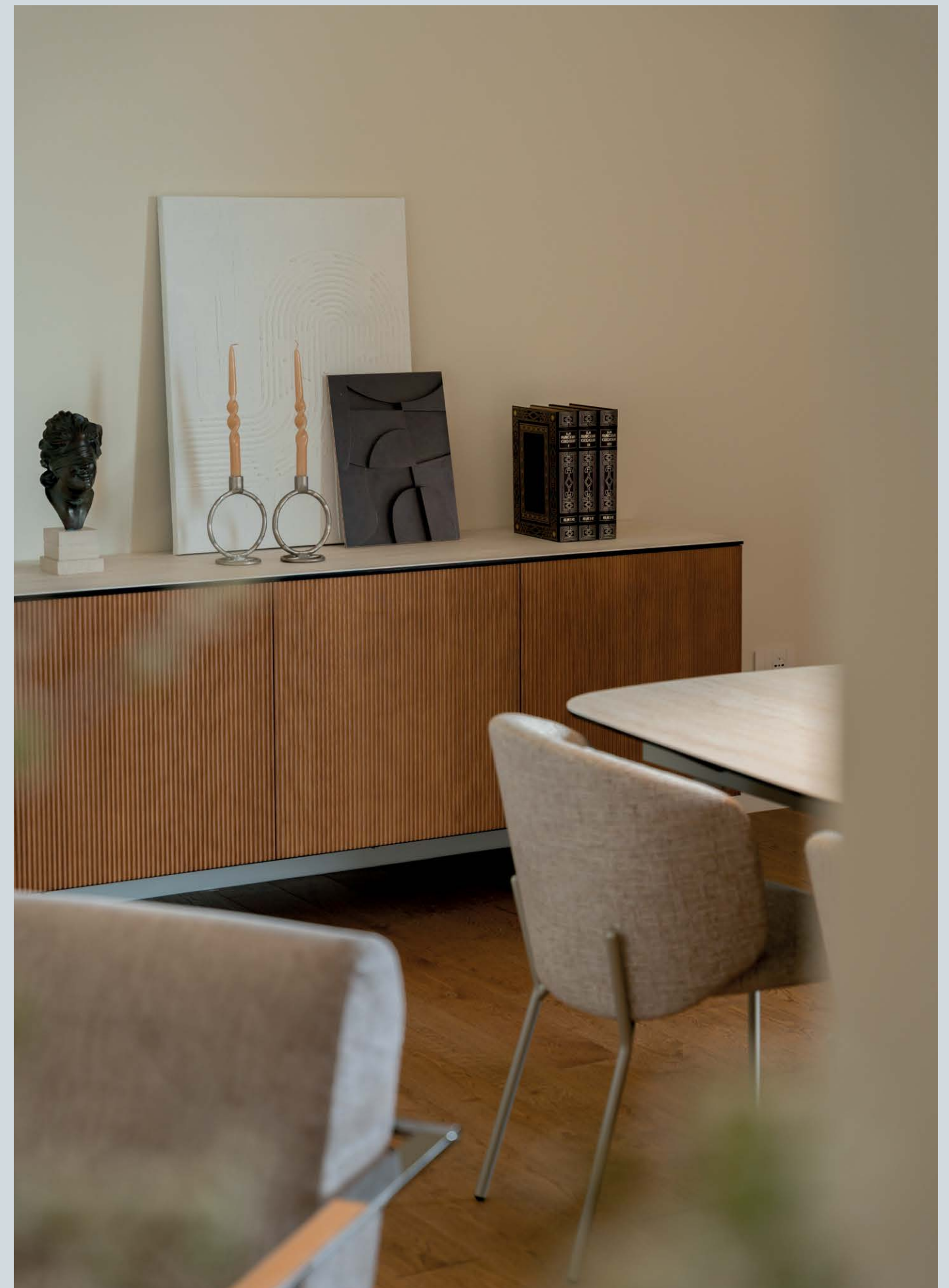
Kokį interjerą dažniausiai renkasi lietuviai? Specialistė atskleidė, kad žvalgomasi į praėjusius dešimtmečius

Įsirengiant namus vienas svarbiausių kylančių klausimų – kokį juose priitaikyti interjerą. Atrodytų, kad be specialisto pagalbos neapsieisi, nes pasirinkimų ištis nemažai: skandinaviški, prancūziški, modernūs, klasikiniai, net japoniški. Visgi interjero dizainerė Monika Juknienė atskleidžia, kad Lietuvos gyventojai šioje srityje turi ryškius favoritus, ir pataria, ko nepamiršti kuriant jaukius bei patogius namus.

Visame pasaulyje dėl galimybės gerokai padidinti buto vertę noriai investuojama į kokybišką namų interjerą. Jį kuriant dažniausiai siekiama užtikrinti ne tik privatumą bei saugumą, bet ir patogumą, ramybę bei estetiką. Pasak Monikos Juknienės, Lietuva ne išimtis – dėl geografinės padėties, kai didelę metų dalį trūksta saulės šviesos, mūsų šalies gyventojai dažniau renkasi erdvius ir šviesius interjerus, o juos kuriant naudojamos kokybiškos medžiagos.

„Šilumos pojūtį namuose gali suteikti balta ar su pilkumo priemaišų turinčios spalvos. Šiuo metu kaip interjero pagrindas dominuoja rusvai gelsva ir smėlinė spalvos ir jų atspalviai, o stiliaus akcentams pasirenkama ir neutrali žemės spalvų paletė. Ji yra itin universali, į erdves įneša ramybės bei suteikia balanso jausmą. Tačiau jei į patalpas patenka daug saulės šviesos, nevengiama rinktis ir tamsesnių atspalvių“, – aiškina interjero dizainerė.

Pašnekovė priduria, kad jei užsakovas pageidauja unikalaus būsto, interjere galima panaudoti ir daugiau ryškių spalvų. „Kad ir kokios spalvos vyrautų, nereikia pamiršti, kad namai visų pirma turi atspindėti jų savininko charakterį, asmenybę ir skonį.“

Neatsilieka nuo pasaulinių madų

M. Juknienė pastebi, kad Lietuvoje vyraujantiems interjerams įtakos turi skandinaviškas ir Art Deco stiliai. Šalyje nesvetimos minimalizmo idėjos, populiariūs ne tik šviesūs ir neperkrauti, bet ir subtilia aukštos kokybės prabanga, elegantišku paprastumu bei jaukumu pasižymintys interjerai. Šiuo metu, kaip ir visame pasaulyje, nemažai įtakos turi XX amžiaus 8 dešimtmetis – naudojami vintažiniai baldai ir kitos solidumo suteikiančios detalės.

„Spalvų ir medžiagų pasirinkimuose vis dažniau taikomos tekstūrinių sienų idėjos, formuojamos naudojant tapetus bei sienų paneles, taip sukuriant papildomą dimensiją ar dramatiškas efektas. Taip pat populiarios tokios natūralios medžiagos ir tekstūros kaip veliūras, linas, medvilnė, natūralus akmuo ir medis. Itin vertinami rankų darbo interjero elementai – keramika, krepšiai, vazos, šviestuvai ir autoriniai baldai. Tai kuria organišką, gamtišką, vizualiai malonų ir šiltą jausmą, suteikia asmenišką tradicinės meistrystės prisilietimą ir gylį“, – kalba interjero dizainerė.

Įvertina patogumą

Kalbant apie kitą svarbią interjero detalę – duris ir baldus, pastaraisiais metais itin populiariu tapo lenktus elementus jungiantis dizainas. Tai – arkos formos durys, suapvalinti kietų ir minkštų baldų kampai, lenktos šviestuvų ir skulptūrinės formos, kurios padeda sukurti judesio ir minkštumo jausmą. Panašu, kad tokios mados, kaip ir šiuolaikinio stiliaus taisyklingų, tiesių formų, neutralių spalvų interjeras, išliks aktualios ir artimiausiu laikotarpiu.

„Kuriant interjerą labai svarbiu tampa patogumas, būtina pagalvoti apie gyventojų poreikius ir poilsį. Tai galima užtikrinti ir tuo pačiu taupyti energiją programėle valdant kiekvieno kambario temperatūrą ir vėdinimo sistemą, stebint anglies dvideginio kiekį. Projektuojant būstą, jei yra galimybė, rekomenduojama įrengti atskirą patalpą ar bent nišą skalbimo mašinai, džiovyklei ir skalbimo priemonėms, virtuvę dėl kvapų izoliacijos planuoti nuošaliau kaip atskirą patalpą. Tuo metu šeimos būste tėvų miegamąjį galima projektuoti prabangesnį su pastatoma vonia, atskiru sanitariniu mazgu ir SPA zona, o vaikams sukurti privačią, stilingą ir individualią erdvę“, – pataria M. Juknienė.

Namuose ypatingu visos šeimos traukos centru ir interjero akcentu gali tapti ir židiny. Jis suteikia papildomos estetikos ir komforto, sušildo ir papuošia namus. Specialius židinius galima įrengti ir butuose. Visgi, primena pašnekovė, nors dabar dažniausiai kuriant interjerus naudojamos jau aptartos spalvos, medžiagos ir baldų idėjos, vyrauja tam tikros mados, tačiau kuriant savo namus visų pirma reikia atsižvelgti būtent į namų gyventojų poreikius.

Dizainerės patarimai darbo vietos įsirengimui: įmanoma net mažiausioje erdvėje

Hibridinis darbo modelis tapo kone būtinybe norint pritraukti ir išlaikyti geriausius specialistus, kuriems reikia pasiūlyti kuo geresnes sąlygas ir darbo bei laisvalaikio balansą. Tiesa, darbo vietos įsirengimas namuose kartais gali kelti nemenkų iššūkių. Interjero dizainerė pataria, į ką būtina atkreipti dėmesį planuojant darbo zoną ir parodo, kad tam gali pakakti net ir nedidelės erdvės.

Interjero dizainerė Dovilė Sakevičė teigia, kad kuriant komfortišką darbo vietą svarbiausia užtikrinti praktiškumą ir patogumą. Pavyzdžiui, pasirūpinti patogiais baldais, numatyti elektros lizdus kompiuteriui ir kitiems darbui reikalingiems įrenginiams įkrauti. Taip pat patariama tinkamai parinkti apšvietimą ir kitas jaukumo darbo vietai suteikiančias detales.

„Darbo zonos namuose įrengimas turi įsikomponuoti į bendrą namų dizainą, todėl reikėtų rinktis derančias spalvas, baldų stilių ir formas, atkartoti dekoru elementus. Aišku, daug kas priklauso nuo būsto dydžio ir kokioje namų erdvėje darbo vieta yra projektuojama“, – akcentuoja ekspertė.

Idealus pasirinkimas – atskiras darbo kambarys

Geriausia, jei darbo erdvę įmanoma atskirti nuo kitų kambarių. Tuomet joje galima suprojektuoti erdvią sieninę spintą daiktams, pastatyti sofą-lovą, pakabinti lentynas ir kitus interjero aksesuarus jaukumui sukurti. Didelį dėmesį būtina skirti patogios kėdės bei stalo pasirinkimui.

„Darbo stalas turi būti nei per didelis, nei per mažas, kad ant jo būtų galima patogiai padėti kompiuterį, įvairiausių užrašus ar kitus darbo įrankius. Sparčiai populiarėja reguliuojamo aukščio, galimybės dirbti ir stovint suteikiantys stalai, kas ypatingai svarbu namuose dirbant visą dieną“, – pataria D. Sakevičė.

Dėmesys estetikai

Jei atskiro darbo kambario įsirengti nėra galimybių, patogią bei praktišką darbo vietą galima sukurti ir bendroje namų erdvėje. Dažnai darbui skiriama erdvė svetainėje.

„Joje darbo stalas projektuojamas taip, kad atsirastų „jungiantis“ baldas šalia, jame būtų vietos daiktų susidėjimui – įrengti stalčiai, spintelės, lentynos, komodos ir televizoriaus stalas. Ypač svarbu, kad būtų palaikoma tvarka ant darbo stalo ir neapsikrautų pagrindinė erdvė, ji liktų vizualiai patraukli ir jauki“, – sako interjero dizainerė.

Specialistė pažymi, kad darbo erdvę galima susiplanuoti ir kituose kambariuose: „Miegamajame suplanuota darbo vieta bus labiau minimalistinė ir universali. Pavyzdžiui, darbui gali būti panaudojamas kosmetinis staliukas. Jei namuose nėra ir tokios galimybės, darbui su kompiuteriu galima įsitaisyti prie valgomojo stalo, virtuvėje prie pusbario tipo salos ar ant sofos svetainėje“, – sprendimais dalinasi D. Sakevičė.

Svarbus ir tinkamas apšvietimas

Įsirengiant darbo vietą namuose, itin svarbu ją tinkamai apšviesti ir užtikrinti produktyvumą didinančią natūralią šviesą. „Darbo vietą visada patariama įsirengti arčiau lango, panaudoti specialiai jos apšvietimui skirtus ir dekoratyvinius šviestuvus. Pastarieji kartu papuošia interjerą ir suteikia papildomo jaukumo. Darbo vietai apšviesti galima įrengti ir koncentruotą šviesą nuo lubų skleidžiantį šviestuvą“, – pažymi D. Sakevičė.

Augalai balkonuose – nuo gėlių ir krūmų iki prieskonių bei daržovių: ko nepamiršti formuojant savąją gamtos oazę?

Dar ne taip seniai paprašyti įsivaizduoti tipinį daugiabučio balkoną, daugelis matyt būtų pagalvoję apie jame sudžiautus skalbinius ar sukrautus įvairius sezoninius daiktus. Tačiau šiandien Lietuvos daugiabučių balkonai pamažu sugrąžina jų pirmtakams dar Renesanso architektų Italijoje numanytą funkciją – t. y. privačios lauko erdvės, pratęsiančios vidaus patalpas ir suteikiančios galimybę pasimėgauti grynu oru, saule ar atsiveriančiais vaizdais. Būtent jaukia rekreacine erdve savo balkonus paversti siekia vis daugiau lietuvių, o tam pasitelkia ne tik lauko baldus, bet ir įvairius augalus bei gėles. „Bloom House“ interjero dizaino studijos įkūrėja, interjero dizainerė Rima Pozingė pataria, kaip balkone sukurti malonią gamtos oazę.

Rakandai užleidžia vietą poilsui

R. Pozingė pastebi, kad lietuvių dėmesys balkonų erdvėms iš tiesų auga. Į juos imama žvelgti ne kaip į savotiškus sandėliukus daiktams laikyti, o kaip į lauko erdvę atveriančią patalpą, kurioje galima pasimėgauti neskubiu savaitgalio rytu prie kavos puodelio, pirmąją pavasarinę saulę ir šiltais vasaros vakarais bei atokvėpio akimirkomis gryname ore. Rekreacinė balkonų funkcija diktuoja ir interjero sprendimus, kurių neatsiejama dalimi paprastai tampa augmenija.

„Ne paslaptis, kad kambarinės gėlės ir augalai bet kuriems namams gali suteikti jaukumo ir gyvybės. Įvairūs tyrimai rodo, kad patalpose esantys augalai pagerina nuotaiką, didina kūrybiškumą ir produktyvumą, mažina stresą. Augalai netgi gali padėti pagerinti oro kokybę namuose ir sukurti harmoningesnę bei sveikesnę jų aplinką. Kai kuriais atvejais augalai gali slopinti gatvės triukšmą ir suteikti nuo kaitros lauke saugantį barjerą. Visi šie privalumai galioja ir kalbant apie balkonus, kurie yra puikiai tinkami norint į namus pasikviesti daugiau gamtos. Balkonuose galima auginti ne tik dekoratyvinius augalus, bet ir užsiimti daržininkyste – auginti daržoves ar prieskonines žoleles“, – sako R. Pozingė.

Balkonų karaliai – daugiamečiai augalai

Be abejo, balkone kuriant savo žaliąją oazę tenka atsižvelgti į Lietuvos klimato sąlygas. Nors šaltos žiemos mūsų krašte, panašu, tampa vis retesniu reiškiniu, o net ir sausį vaizdas pro langą kartais gali priminti pavasarį, tačiau sezoniskumas vis tik turi didelės įtakos augalų pasirinkimui ir priežiūrai.

„Žinoma, yra uždarytų balkonų, kuriuose oro sąlygos gali beveik nesiskirti nuo kitų namų patalpų. Tad juose galima auginti daugelį kambarinių augalų. Visgi daugumoje net ir įstiklintų balkonų oro sąlygos yra panašios į lauko, o tai turi įtakos ir galimam augalų pasirinkimui. Anksčiau balkonams papuošti dažniausiai buvo pasirenkamos įvairios sezoninės gėlės, kurias kiekvieną pavasarį reikia persodinti. Tačiau ir šaltuoju metų laiku balkonas nebūtinai turi likti be augmenijos. Pasitelkus daugiamečius augalus be didelio vargo balkono erdvės jaukumą ir unikalumą galima išlaikyti visus metus. Be to, tokie augalai suteikia galimybę namuose geriau pajusti metų laikų kaitą“, – sako R. Pozingė.

Anot interjero dizainerės, daugiamečiai augalai, tokie kaip lanksvos, pūsleniai ar medlievos, yra labai atsparūs įvairioms oro sąlygoms. Šaltuoju metų laiku jų krūmai ir šakos suteikia dekoratyvinį karkasą, o pavasarį sužaliuoja, pražysta, o, pavyzdžiui, medlievos – netgi pasidabina skaniomis uogytėmis. Pasak R. Pozingės, šiuo metu „ant bangos“ taip pat yra įvairūs svogūniniai augalai – pavyzdžiui, narcizai ar tulpės. Pirmųjų jų žiedų pavasarį laukti taip pat gali būti labai smagu.

Didesnis augalas – ryškesnis efektas

R. Pozingė pažymi, kad įvairius augalus galima panaudoti formuojant ir kuriant skirtingų tipų bei dydžių balkonų erdves. Net ir turint mažiau vietos, R. Pozingė pataria nebijoti į ją įkomponuoti didesnių augalų, krūmų ar medelių. Tokie augalai suteikia didesnį estetinį efektą.

„Be abejo, kiekvieną situaciją reikėtų vertinti individualiai, atsižvelgiant, kurioje pusėje – pietinėje ar šiaurinėje – yra balkonas, ir ar saulės šviesos neužstoja lauke augantys medžiai ar statiniai. Žinoma, svarbu ir namų stilius, balkono išplanavimas, plotas. Visgi bendra rekomendacija būtų pasirinkti vieną didesnį augalą ar krūmą, kuris taptų pagrindiniu balkono akcentu. Tuomet prie jo galima derinti ir kitus mažesnius augalus ar netgi baldus ir kitas interjero detales. Daugybė skirtingų mažesnių augalų balkono erdvėje gali tiesiog paskęsti, o jų kompozicija būti pernelyg eklektiška ir stokojanti vientisumo. Santykių su kitomis namų erdvėmis balkonas turėtų arba nuosekliai pratęsti jų interjerą, arba galbūt jam ryškiai kontrastuoti. Pavyzdžiui, minimalistinio namų interjero ir vešlios bei žaliuojančios balkono erdvės sąveika, tinkamai išpildžius, gali būti išties įdomi“, – pažymi R. Pozingė.

Balkonai – ne tik gėlynams, bet ir daržams

R. Pozingė pastebi, kad Lietuvoje taip pat sparčiai plinta miesto daržininkystės ir sodininkystės tendencijos. Ypač turintys erdvesnius balkonus vis dažniau juose ne tik augina dekoratyvinius augalus, bet ir įsirengia specialias sieneses ar vazonėlius įvairioms prieskoninėms ir kitoms daržovėms, uogoms ir netgi vaisiams namuose auginti. Taip balkonui ne tik suteikiama daugiau žalumo, bet ir savo reikmėms užsiauginama norimų daržo ar sodo gėrybių.

„Tai siejasi ir su vis ryškesnėmis ekologijos, tvarumo, lokalumo tendencijomis, noru gyventi sveikiau ir jausti stipresnį ryšį su gamta – net ir gyvenant miesto centre. Augalų sodinimas, „kapstymasis darže“ taip pat gali tapti raminančia, netgi meditatyvia veikla, o balkonas jai puikiai tinka. Būtent savo namų balkone vis daugiau žmonių atranda žaliąją ramybės oazę, kurioje galima stabtelti ir pailsėti nuo įtempto gyvenimo ritmo bei pasikrauti naujų jėgų. Tam netgi nereikia labai didelių investicijų – dažnai net ir su ribotu biudžetu galima susikurti išties stilingą ir jaukią balkono erdvę“, – teigia R. Pozingė.

Anot R. Pozingės, tam tereikia šiek tiek dėmesingumo, estetinio pajautimo ir augalų priežiūros, kuri pati savaime gali tapti malonumą ir ramybę teikiančia veikla. Tad galbūt pats metas atsiraitoti rankoves ir savo balkonui padėti sužaliuoti?

Kelionių suvenyrai namuose: ką parsivežti ir pritaikyti namuose, kad nesugadintume interjero

Keliaujant po svečias šalis norisi bent dalelę jų parsivežti ir į savus namus. Daugeliui žmonių apie keliones primena įvairiaspalviai magnetukai, paveikslukai, skulptūrėlės ir kitokie nedideli daiktai, kurie įkomponuojami į namų interjerą. Visgi, kaip įspėja interjero projektavimo ir dekoravimo studijos „Menas gyventi“ įkūrėja Monika Noreikienė, tokios smulkmenos gali padaryti žalos visai namų aplinkai, ir pataria, kokius suvenyrus įsigyti svetur ir pritaikyti savo namų interjere.

Daugelyje Lietuvos gyventojų namų atvirose ir uždaroje lentynose vis dar yra kaupiami įvairūs suvenyrai, kurie gerokai skiriasi savo paskirtimi ir forma. Pasak dizainerės, tai – gyvūnus ir žmones simbolizuojančios statulėlės, kaukės, įrėminti paveikslukai, su etnografija susijusios smulkmenos, virtuvėse ant šaldytuvų ar orkaitės kabinami įvairiaspalviai magnetukai.

„Pastarieji dažnai būna pagaminti iš plastiko ir negali papuošti namų ar būti integruojami į jų interjerą. Kai namuose laikomi ne tik jie, bet ir daugybė paveikslukų su, pavyzdžiui, rytų šalių raštais, skulptūrėlių ir kitų ryškių suvenyrų, kurių spalvos ir formos nederą tarpusavyje, atsiranda beskonybė“, – įspėja M. Noreikienė.

Idėjų suvenyrams – apstu

Anot interjero dizainerės, vieniems su kitais nederantiems iš svetur atsivežtiems daiktams rekomenduojama skirti nedidelę lentyną mažiau matomose namų erdvėse, pavyzdžiui, darbo kambaryje. Tačiau ir jos privalu neperkrauti. Kitas variantas – rinktis neutralių spalvų, pavyzdžiui, rudus, pilkus ar melsvus suvenyrus. Jie neapkrauna namų ir sukuria dermės įspūdį.

„Visgi svarbiausia – iš kelionių vežtis tik reikalingus ir praktiškai naudojamus daiktus. Tai – autentiški drabužiai, namus kvapais pripildantys smilkalai, jaukumo suteikiančios žvakės, staltiesės ar tik tam tikromis progomis naudojamos servetėlės. Namų akcentu gali tapti ir kokybiški paveikslai, kilimai, tokie stalo dekorų elementai kaip ryškios valgomojo lėkštės ir dubenys salotoms, kurie puikiai dera ir su baltais indais“, – pataria interjero projektavimo ir dekoravimo studijos „Menas gyventi“ įkūrėja.

Puikus sprendimas – įdomios bei akiračių plečiančios knygos, kurias malonu pavartyti tiek iš kelionės jau grįžusiems namų gyventojams, tiek svečiams. Su aplankytomis šalimis susijusias knygas, į jas įdedant pačių užfiksuotas akimirkas, įmanoma sukurti ir patiems. Jos namams suteiks išskirtinumo.

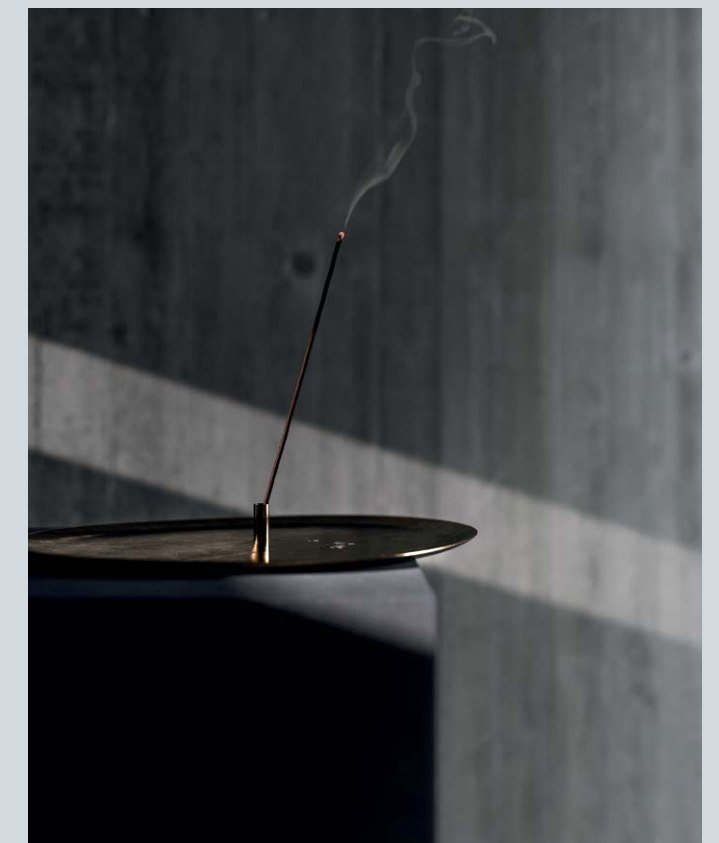
Geriausia, ką kiekviena šalis gali pasiūlyti

Interjero dizainerė pasakoja, kad savo namus ji yra papuošusi ir iš Turkijos parsivežtais nedideliais kilimėliais. Ji neabejoja, kad iš kiekvienos šalies galima parsivežti ją simbolizuojančių ir interjerui pritaikomų daiktų. Svarbu ir tai, kad jos dažniausiai pagamintos iš natūralių medžiagų.

Pavyzdžiui, keliaujant po Prancūziją puikiu suvenyru gali tapti kvapai ir vyno kamščiatraukiai, naršant po Italiją – Venecijos stiklas ir espresso kavos puodeliai. Iš Ispanijos verta parsivežti šafrano prieskonių ir flamenco vėduoklių, iš Vokietijos – alaus bokalų su dangteliais, iš Graikijos – rankų darbo keramikos, alyvuogių aliejaus ir juo praturtintos kosmetikos. Tuo metu parduotuvėlėse Skandinavijoje reikėtų ieškoti kvapnių žvakių ir vilnonių pledų.

Išsirengus į labiau egzotinius kraštus, pavyzdžiui, Japoniją, vertėtų pažvelgti į keraminius arbatos puodelius, sakės taures, porceliano dirbinius ir japoniškus peilius. Kinija garsėja gaminiais iš šilko ir arbatos rinkiniais, o nuvykus į Indiją puikiu suvenyru gali tapti šalikėliai iš kašmyro. Pastaroji šalis, kaip ir Marokas bei Turkija, garsėja ir rankų darbo kilimais.

Dar prieš planuojant kelionę lagamine galima numatyti vietas įvairiems naudingiems, apie įsimintinas išvykas buityje primenantiems ir interjerą galintiems papuošti daiktams.

Laikas vaikų
svajonių
įgyvendinimui

Psichologė apie augintinį namuose: svarbiausia pasverti ar užteks meilės ir rūpesčio

Ištikimas, mielas ir nuotaiką praskaidrįnantis augintinis dažnam yra nuo vaikystės turima svajonė, kurią išpildyti neretai ryžtamasi įsigijus pirmąjį savo būstą ar įsikėlus į naujus namus. Ir nors naminiai gyvūnai šeimos nariams, o ypač vaikams, gali suteikti ištis daug džiaugsmo, psichologės Jurgitos Šatės teigimu, sprendimas įsigyti šunį, katę ar bet kurį kitą augintinį turėtų būti gerai apgalvotas žingsnis, kuriam reikia tinkamai pasiruošti.

Naminis gyvūnas – ilgalaikis įsipareigojimas

Naminiai gyvūnai dažnai tampa neatsiejamais šeimos nariais, su kuriais užmezgamas stiprus emocinis ryšys. Tačiau jie taip pat reikalauja nuolatinės priežiūros ir atsakomybės jausmo. Todėl, anot Jurgitos Šatės, suaugusieji turėtų įvertinti, ar šeimos nariai tikrai galės įsipareigoti ir skirti pakankamai laiko, energijos bei lėšų gyvūno priežiūrai ir gerovei užtikrinti.

„Gyvūno gyvenimas gali trukti nuo kelių metų iki dešimtmečio ar ilgiau, todėl jo auginimas yra ilgalaikis įsipareigojimas tiek emociškai, tiek materialine prasme. Tokiems naminiams gyvūnams, kaip šunys ir katės, gali reikėti ištis nemažai priežiūros, kuri apima ne tik maitinimą, vedžiojimą pasivaikščioti, bet ir augintinio dresavimą, rūpinimąsi jo sveikata ir higiena. Dar svarbiau tai, kad daugelio naminių gyvūnų auginimas reikalauja nuolatinės meilės ir dėmesio. Kaip ir žmonės, šunys ir katės turi savą temperamentą, charakterį, poreikius, todėl apie augintinį negalima galvoti kaip apie daiktą, kurį bet kada panorėjus galima įsigyti, „grąžinti“ ar pakeisti kitu“, – sako psichologė.

Svarbu gerai įsivertinti galimybes

Anot Jurgitos Šatės, priimant sprendimą dėl augintinio, svarbu gerai apsisvarstyti ne tik savo norus, bet ir galimybes. Pavyzdžiui, svarbu pagalvoti, ar tikrai asmens ar šeimos gyvenimo būdas bus tinkamas didelį aktyvumą mėgstančių veislių šunims, ar visada bus kam išvesti keturkojį į lauką pasivaikščioti, ar šalia namų tam yra tinkamų erdvių. Jeigu šeima mėgsta keliones, reikėtų pagalvoti, ar bus galima augintinį pasiimti kartu su savimi arba atostogų metu palikti prižiūrėti kam nors kitam.

„Kitaip tariant, į gyvūno auginimą reikėtų pasistengti pažvelgti realistiškai, įvertinant įvairius praktinius aspektus, o ne remtis idealizuotais įsivaizdavimais, gyvenimo būdo madomis ar socialiniuose tinkluose regėtais smagiais vaizdeliais. Gyvūno įsigijimas ar pasiėmimas globoti iš prieglaudos negali būti impulsyvus sprendimas. Kitu atveju, augintinis gali kelti daugiau rūpesčių nei džiaugsmo, o ir pats gyvūnas, namuose, kuriuose nėra jam tinkamų sąlygų, negalės jaustis gerai. Be to, svarbu suprasti, kad net ir geriausios intencijos bei atsakingas pasirinkimas nebūtinai leis išvengti sunkumų, kuriems taip pat reikėtų nusiteikti“, – pažymi psichologė.

Gera apgalvojus savo pasirinkimą ir tvirtai apsisprendus, Jurgitos Šatės teigimu, naujo šeimos nario priėmimui reikia tinkamai pasiruošti. Pavyzdžiui, šunys ir katės, o taip pat ir daugelis kitų gyvūnėlių, naujoje aplinkoje gali jausti stresą, todėl augintiniams reikia padėti apsiprasti ir pasistengti suteikti jiems saugumo jausmą. Pirmosiomis dienomis nereikėtų perspausti gyvūną glostant ir myluojant, jei jis to vengia.

„Dar prieš parsivežant gyvūnėlį namo reikėtų paruošti saugią ir patogią erdvę, kurioje būtų jo guolis, maisto, vandens. Tai turėtų būti vieta, į kurią augintinis galėtų atsitraukti, jei jaučiasi išsigandęs ar pavargęs. Tam verčiau rinktis ramesnį namų kampą. Gyvūno adaptacija gali trukti kelias dienas ar net savaites, todėl svarbu būti kantriems ir stengtis padrąsinti augintinį, parodyti, kad namuose jis gali jaustis saugus. Tiesa, galimas ir priešingas scenarijus, kuomet gyvūnas dar nežino ribų, todėl visur drąsiai lipa, šokinėja, kelia netvarką, graužia baldus. Tam taip pat reikėtų gerai pasiruošti ir pasidomėti konkrečiam gyvūnui tinkamais dresavimo ir auklėjimo metodais“, – sako Jurgita Šatė.

Psichologės teigimu, prieš parsivežant gyvūną namo šeimos nariams taip pat svarbu tarpusavyje apsitarti dėl atsakomybių, kurios kiekvienam teks rūpinantis augintiniu. Šeima turėtų pasiskirstyti kasdienėmis užduotimis – pavyzdžiui, nuspręsti, kas kuriomis dienomis vedžios augintinį pasivaikščioti, kas jį maitins ar rūpinsis jo higiena. Tai leis išvengti konfliktų ateityje ir padės užtikrinti tinkamą augintinio priežiūrą.

„Jei šuniuko ar katės labiausiai norėjo vaikai, daugiau atsakomybių galima suteikti jiems. Tai padės ugdyti jų atsakomybės jausmą, supratingumą ir empatiją. Svarbu vaikus nuo pat pradžių mokyti, kad gyvūnas yra ne žaislas, o gyvas, jautrus padaras, kurį reikia prižiūrėti ir mylėti. Be abejo, patys suaugusieji turi rodyti deramą pavyzdį ir demonstruoti rūpestį bei atsakomybę, nes mažieji mokosi pirmiausiai iš tėvų. Svarbu, kad vaikai aiškiai suprastų savo atsakomybę ir kodėl ji yra svarbi. Mažiesiems reikėtų paaiškinti, kad jei gyvūnu nebus rūpinamasi, jis jausis liūdnas ir nelaimingas, o vaikai to tikrai nenori. Savo veiksmų pasekmių suvokimas ugdo mažųjų sąmoningumą ir atsakomybės jausmą daug geriau nei paprasčiausiai tėvų primesti nurodymai ir taisyklės“, – teigia Jurgita Šatė.

Psichologės teigimu, atlikus reikiamus namų darbus augintinis į namus gali atnešti ištis daug džiaugsmo, teigiamų emocijų ir nepamirštamų akimirkų tiek mažiems, tiek dideliems. Tai gali tapti ištis praturtinančia patirtimi ir namams pilnatvės suteikiančia draugyste, dėl kurios verta pasistengti.

Erdvė vaikų tobulėjimui – būreliai: ką užklasinės veiklos suteikia mažiesiems?

Daugelis su nostalgija atsimename vaikystėje lankytus būrelius, o turbūt ir šandien panaudojame jų metu įgytus įgūdžius. Sostinės vaikų ir jaunimo centro „Hobi-verse“ direktorės Vilmos Smaliukienės teigimu, vaikams ir jaunimui būreliai ir hobiai yra ištis svarbūs, nes tai tarsi mažos gyvenimo laboratorijos, kuriose gimsta nauji potyriai, kūrybiniai sprendimai ir vidinės pergalės. Todėl tėvams svarbu padėti vaikams išsirinkti mėgstamas užklasinės veiklas ir palaikyti juos neformalaus ugdymo kelionėje.

Daugiau nei pramoga

Būreliai nėra tik specifinių praktinių ir kūrybinių įgūdžių ugdymas, tam tikrų amatų įvaldymas ar sportas. Pasak „Hobiverse“ direktorės, lankydami būrelius vaikai sutinka bendraminčių, užmezga svarbius ryšius, kurie praturtina jų socialinį gyvenimą ir padeda augti kaip asmenybėms.

„Neformalus ugdymas suteikia vaikams ir paaugliams galimybę tyrinėti įvairias veiklas, atrasti savo pašaukimą ir suprasti, kas tikrai džiugina jų širdį. Visgi svarbiausia, kad būreliuose vaikai gali jaustis laisvai, būti savimi be baimės ir spaudimo. Mėgstama veikla įtraukia, teikia džiaugsmą, skatina kūrybiškumą ir suteikia galimybę augti su šypsena. Tai daugiau nei pramoga – tai kelionė į vidinį pasaulį, kur kiekvienas atradimas tampa asmenine pergale“, – sako V. Smaliukienė.

Padeda ugdyti socialinius įgūdžius

V. Smaliukienės teigimu, būreliai yra vieta, kur vaikai mokosi bendrauti, dirbti komandoje ir įgyvendinti bendras idėjas. Todėl užklasinės veiklos išties padeda ugdyti socialinius vaiko įgūdžius. Įvairūs užsiėmimai taip pat gali prisidėti prie vaiko psichologinės brandos, nes kiekviena įveikta užduotis ir pasiekimas stiprina jų pasitikėjimą savimi.

„Būreliai moko nepasiduoti sunkumams, ugdo kantrybę, atkaklumą ir tikėjimą savo jėgomis, taip pat lavina kūrybiškumą, kritinį mąstymą ir gebėjimą spręsti problemas. Visa tai neabejotinai pasitarnauja tolimesniame vaiko gyvenime, asmeniniuose santykiuose, karjeroje, suteikia jam geresnį pagrindą siekti tikslų ir įgyvendinti savas svajones“, – pažymi V. Smaliukienė.

Lavina ne tik kūną bei protą, bet ir jausmus

Sostinės vaikų ir jaunimo centro „Hobiverse“ direktorė pastebi, kad tėvai ir vaikai šiandien vis dažniau renkasi tokias užklasinės veiklas, kurios lavina ne tik kūną ar protą, bet ir jausmus. Tokios veiklos padeda vaikams išmokti bendrauti, jausti, suprasti kitus ir padėti geriau susivokti savyje, o taip pat ugdo jų empatiją. Be to, vis daugiau dėmesio sulaukia ir užsiėmimai, kuriuose pabrėžiamas bendruomeniškumas, o ne tik mokoma siekti asmeninės sėkmės. Daugiau tai – įvairios meninės ir kūrybinės veiklos.

„Tuo pačiu pastebime, kad vaikus vis labiau žavi technologijų pasaulis, o itin didelio populiarumo sulaukia programavimo ir robotikos būreliai, kurie padeda atverti plačias galimybes ateityje. Visgi savo patrauklumo nepraranda ir menai. Pavyzdžiui, teatras, dailė ar šokiai lieka artimi daugelio vaikų ir jaunuolių širdžiai. Tai pasakytina ir apie sporto būrelius, kurie padeda vaikams tikslingiau nukreipti savo energiją bei ugdo jų ištvermę ir fizinius gebėjimus“, – pažymi V. Smaliukienė.

Svarbu leisti vaikui rinktis pačiam

V. Smaliukienei pritaria ir Šnipiškių rajone gyvenanti mama Ignė Degutytė. Jos manymu, užsiimti hobiais ir lankyti būrelius svarbu tiek vaikams, tiek suaugusiesiems. Su tam tikrų įgūdžių ugdymu susijusi mėgstama veikla yra motyvuojantis ir džiuginantis dalykas, kuris padeda pajvairinti kasdienybę.

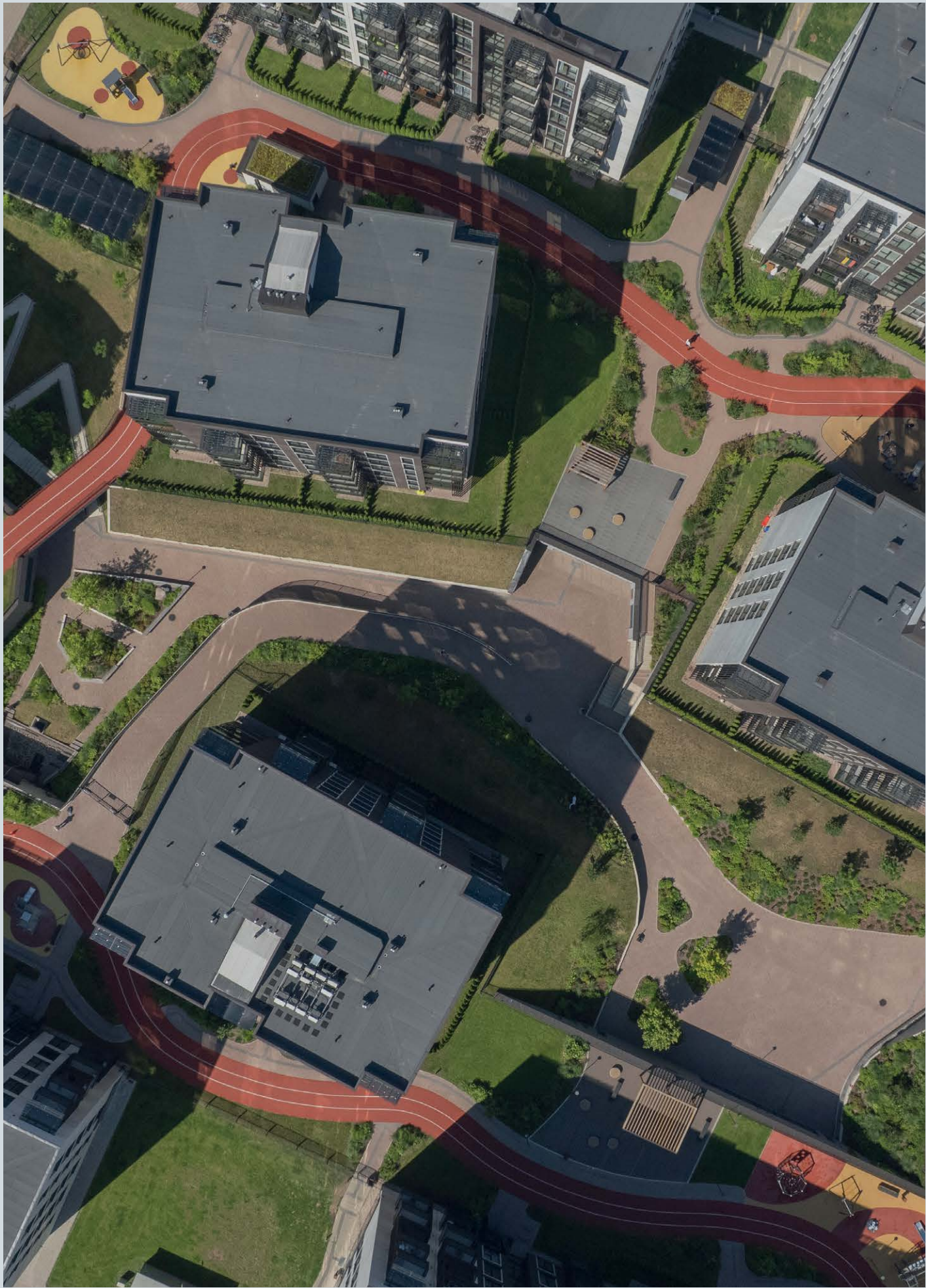
„Hobiai padeda išlaikyti pusiausvyrą tarp privalomų ir malonių veiklų. Vaikams būreliai yra ypač svarbūs, nes leidžia atrasti pomėgį, kuris ilgainiui gali tapti jų profesija. Be to, kai vaikas pats pasirenka būrelį pagal savo norus ir vidinį balsą, jis į veiklą įsitraukia dar nuoširdžiau. Dėl to, mano manymu, mokyklinio amžiaus vaikai sprendimą dėl konkretaus būrelio pasirinkimo turėtų priimti patys. Tėvų vaidmuo turėtų būti tik paskatinti ir įkvėpti, bet ne primesti savo pasirinkimų. Juolab nereikėtų į vaikus projektuoti savo neišpildytų svajonių, verčiant vaikus rinktis tam tikrus užsiėmimus“, – sako I. Degutytė.

Tiesa, jos teigimu, svarbu atsižvelgti ir į praktinius aspektus, tokius kaip būrelio ar užsiėmimo vieta. Jei būrelis vyksta toli nuo namų, nepatogioje vietoje, tėvams gali būti sudėtinga užtikrinti reguliary jo lankymą. Tad reikia ieškoti kompromisų. Anot I. Degutytės, svarbiausia, kad vaikas jaustųsi laimingas, o tėvai galėtų užtikrinti pusiausvyrą tarp atžalos poreikių ir šeimos galimybių.

Nereikia bijoti išbandyti skirtingų veiklų

V. Smaliukienė antrina, kad renkantis būrelį svarbiausia įsiklausyti į vaiką. Tėvams reikia kalbėtis su atžalomis ir stebėti, kuo vaikai domisi, kas jiems patinka ir yra artima. Anot pašnekovės, nereikėtų bijoti leisti vaikui išbandyti skirtingas veiklas – tik taip jis galės atrasti savo tikruosius pomėgius. Svarbu nepamiršti, kad tėvų palaikymas ir šiluma vaikams yra didžiausias įkvėpimas.

„Net jei tam tikras užsiėmimas neįtraukė, visuomet galima rinktis kitą. „Hobiverse“ centre vaikams, jauniui ir suaugusiesiems siūloma daugiau nei 100 įvairių būrelių, kuriuose kiekvienas gali atrasti savo pomėgį skirtingose srityse – nuo meno, muzikos ir šokių iki sporto, kulinarijos bei technologijų. Nuo praėjusio rudens siūlome ir naujas veiklas, tokias kaip jaunųjų dronų pilotų ir e-sporto būrelius, kurie ypač traukia šiuolaikinius jaunuolius. Mūsų tikslas – sukurti įkvėpiančią aplinką, kurioje vaikai ir paaugliai galėtų augti, tobulėti ir atrasti savo talentus. Kviečiame kiekvieną apsilankyti ir tuo įsitikinti“, – sako V. Smaliukienė.

leškote svajonių namų
ir jus domina
„Naujojo Skanseno“
projektas?

SUSISIEKITE SU MUMIS!

Viktorija
Rinkevičienė

+370 615 28 183

Monika
Matulytė

+370 686 74 406

Laura
Nedzvedskė

+370 612 06 288

yit.lt